

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

2020. gada 9. septembrī*

Lauksaimniecība – Regula (ES) Nr. 1308/2013 – Cilmes vietas nosaukumi vīna nozarē – Vīna marķējums – Tāda vīna vīnogu šķirnes nosaukuma norādīšana, kas satur aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai kas sastāv no tā – Aizliegums – Atkāpe – Deleģētā regula (ES) 2017/1353 – Vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “teran” iekļaušana Regulas (EK) Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā ietvertajā sarakstā – Atpakaļejošs spēks attiecībā pret datumu, kad Horvātijas Republika pievienojās Savienībai – Slovēnijas aizsargātais cilmes vietas nosaukums “Teran” – Tiesiskā drošība – Tiesiskā palāvība – Samērīgums – Tiesības uz īpašumu – Akts par Horvātijas pievienošanās Savienībai nosacījumiem – Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu – Institucionālais līdzsvars

Lietā T-626/17

Slovēnijas Republika, ko pārstāv *V. Klemenc* un *T. Mihelič Žitko*, pārstāves, kurām palīdz *R. Knaak*, advokāts,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *B. Eggers*, *I. Galindo Martín* un *B. Rous Demiri*, pārstāves,

atbildētāja,

ko atbalsta

Horvātijas Republika, ko pārstāv *G. Vidović Mesarek*, pārstāve, kurai palīdz *I. Čuk*, advokāts,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts atcelt Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/1353 (2017. gada 19. maijs), ar ko Regulu (EK) Nr. 607/2009 groza attiecībā uz vīna vīnogu šķirnēm un to sinonīmiem, kurus drīkst norādīt vīna marķējumā (OV 2017, L 190, 5. lpp.),

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *H. Kanninen* [*H. Kanninen*], tiesneši *J. Švarcs* [*J. Schwarcz*], *L. Madise* [*L. Madise*], *K. Iliopuls* [*C. Iliopoulos*] un *I. Reine* (referente),

sekretāre: *S. Bukšeka Tomaca* [*S. Bukšek Tomac*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2019. gada 3. decembra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – slovēņu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Vispārīgie noteikumi par cilmes vietas nosaukumu aizsardzību vīna nozarē

1. Par Regulu Nr. 479/2008 un Regulu Nr. 1234/2007

- 1 Padomes Regulas (EK) Nr. 479/2008 (2008. gada 29. aprīlis) par vīna tirgus kopējo organizāciju, ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1493/1999, (EK) Nr. 1782/2003, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 3/2008 un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2392/86 un (EK) Nr. 1493/1999 (OV 2008, L 148, 1. lpp.), kura kļuva piemērojama no 2009. gada 1. augusta un attiecās uz vīnu nosaukumiem, kas jau bija aizsargāti atbilstoši iepriekšējām regulām, 51. pantā bija paredzēts:

“1. Vīnu nosaukumi, kas ir aizsargāti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1493/1999 51. un 54. pantu [..], automātiski tiek aizsargāti saskaņā ar šo regulu. Komisija ieraksta tos reģistrā, kas paredzēts šīs regulas 46. pantā.

[..]

4. [..]

Saskaņā ar [regulas] 113. panta 2. punktā izklāstīto procedūru līdz 2014. gada 31. decembrim pēc Komisijas ierosmes var pieņemt lēmumu anulēt aizsardzību 1. punktā minētajiem cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, ja tie neatbilst [šīs regulas] 34. pantā noteiktajām prasībām.”

- 2 Regula Nr. 479/2008 tika atcelta ar Padomes Regulu (EK) Nr. 491/2009 (2009. gada 25. maijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1234/2007, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) (OV 2009, L 154, 1. lpp.). Šajā saistībā Regulas Nr. 479/2008 noteikumi, kas attiecas uz vīna nozari, tika iekļauti Regulā (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (OV 2007, L 299, 1. lpp.).
- 3 Šajā kontekstā Regulas Nr. 479/2008 51. panta 1. un 4. punkta noteikumi tika pārņemti Regulas Nr. 1234/2007 118.s panta 1. un 4. punktā.

2. Par Regulu Nr. 1308/2013

- 4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV 2013, L 347, 671. lpp.), ir piemērojama no 2014. gada 1. janvāra.

- 5 Regulas Nr. 1308/2013 107. pantā ir pārņemti Regulas Nr. 1234/2007 118.s panta 1. un 4. punkta noteikumi par esošo nosaukumu aizsardzību šādā redakcijā:

“1. Vīna nosaukumi, kas minēti Padomes Regulas (EK) Nr. 1493/1999 [..] 51. un 54. pantā [..], automātiski ir aizsargāti saskaņā ar šo regulu. Komisija ieraksta tos [elektroniskajā *E-Bacchus*] reģistrā, kas paredzēts šīs regulas 104. pantā.

3. [..] Ja šā panta 1. punktā minētie pašreizējie aizsargātie vīna nosaukumi neatbilst [šīs regulas] 93. pantā izklāstītajiem nosacījumiem, Komisija līdz 2014. gada 31. decembrim pēc savas ierosmes var pieņemt īstenošanas aktus, anulējot šo nosaukumu aizsardzību [..].”

B. Noteikumi par tāda vīna vīnogu šķirnes nosaukuma izmantošanu, kas satur vīna marķēšanai paredzētu ACVN vai sastāv no tā

1. Par Regulu Nr. 753/2002

- 6 Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 753/2002 (2002. gada 29. aprīlis), ar ko paredz konkrētus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1493/1999 piemērošanai attiecībā uz konkrētu vīna nozares produktu aprakstu, apzīmējumu, noformējumu un aizsardzību (OV 2002, L 118, 1. lpp.), tās redakcijā, kas bija spēkā līdz 2009. gada 1. augustam, tika ieviests īpašs režīms vīna marķēšanas jomā. It īpaši šīs direktīvas 19. panta 1. punkta c) apakšpunktā bija paredzēts:

“1. Uz attiecīgā vīna etiķetes var norādīt to vīnogu šķirņu nosaukumus, ko izmanto galda vīna ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai noteiktā apvidū ražota kvalitatīva vīna ražošanā, vai to sinonīmus ar noteikumu, ka:

[..]

c) šķirnes nosaukums vai viens no tā sinonīmiem neietver ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, ko lieto noteiktā apvidū ražota vīna [..] apzīmēšanai. [..]”

- 7 Tomēr saistībā ar marķēšanas aizliegumu Regulas Nr. 753/2002 19. panta 2. punkta b) apakšpunktā bija paredzēts īpašs izņēmums, kas bija formulēts šādi:

“2. Atkāpjoties no [Regulas Nr. 753/2002 19. panta] 1. punkta c) apakšpunkta:

[..]

b) [regulas] II pielikumā uzskaitītos šķirņu nosaukumus un to sinonīmus var izmantot saskaņā ar attiecīgo valstu un Kopienas noteikumiem, kas ir spēkā šīs regulas spēkā stāšanās dienā.”

2. Par Regulām Nr. 479/2008, Nr. 1234/2007 un Nr. 1308/2013

- 8 Regulas Nr. 479/2008 42. panta 3. punktā bija noteikts:

“Ja vien Komisijas īstenošanas pasākumos nav paredzēts citādi, ja vīna vīnogu šķirnes nosaukums satur aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai tas sastāv no aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, šo nosaukumu neizmanto to produktu marķēšanai, uz kuriem attiecas šī regula.”

- 9 Regulas Nr. 479/2008 42. panta 3. punkta noteikumi tika pārņemti Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punktā. Šīs regulas redakcijā, kas bija piemērojama līdz 2013. gada 1. jūlijam, bija noteikts:

“Ja vien Komisijas īstenošanas pasākumos nav paredzēts citādi, ja vīna vīnogu šķirnes nosaukums satur aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai tas sastāv no aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, šo nosaukumu neizmanto to produktu marķēšanai, uz kuriem attiecas šī regula.”

- 10 Regulas Nr. 1308/2013, ar kuru no 2014. gada 1. janvāra tika aizstāta Regula Nr. 1234/2007, 100. panta 3. punktā tagad ir noteikts:

“Ja vīna vīnogu šķirnes nosaukums satur aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai tas sastāv no aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, minēto nosaukumu neizmanto lauksaimniecības produktu marķēšanai.

Lai ņemtu vērā pašreizējo marķēšanas praksi, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar [Regulas Nr. 1308/2013] 227. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem šim noteikumam nosaka izņēmumus.”

- 11 Turklāt Regulas Nr. 1308/2013 227. pantā Eiropas Komisijai ir piešķirtas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

- 12 Regulas Nr. 1308/2013 232. panta 1. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka šo regulu piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

3. Par Regulu Nr. 607/2009

- 13 Komisijas Regulas (EK) Nr. 607/2009 (2009. gada 14. jūlijs), ar ko paredz konkrētus sīki izstrādātus noteikumus Regulas Nr. 479/2008 piemērošanai attiecībā uz aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, tradicionālajiem apzīmējumiem, konkrētu vīna nozares produktu marķēšanu un noformēšanu (OV 2009, L 193, 60. lpp.), tās redakcijā, kas ir piemērojama šajā lietā, 62. panta 3. punktā bija paredzēts:

“Atkāpjoties no Regulas (EK) Nr. 479/2008 42. panta 3. punkta, vīna vīnogu šķirņu un to sinonīmu nosaukumus, kas uzskaitīti šīs regulas XV pielikuma A daļā un kuros pilnībā vai daļēji ietverts aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, drīkst norādīt uz tā produkta etiķetes, kam ir aizsargāts cilmes vietas nosaukums [...], tikai tad, ja tas atļauts saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, kas bija spēkā 2002. gada 11. maijā vai dalībvalstu pievienošanās dienā, atkarībā no tā, kurš datums ir pēdējais.”

- 14 Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā bija ietverts to vīna vīnogu šķirņu nosaukumu un to sinonīmu saraksts, kurus saskaņā ar šīs regulas 62. panta 3. punktu drīkst norādīt vīna marķējumā.

- 15 Regula Nr. 607/2009 tika atcelta ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2019/33 (2018. gada 17. oktobris), ar ko Regulu Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz cilmes vietas nosaukumu, ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un tradicionālo apzīmējumu aizsardzības pieteikumiem vīna nozarē, iebilduma procedūru, lietošanas ierobežojumiem, produkta specifikācijas grozījumiem, aizsardzības anulēšanu un marķēšanu un noformēšanu (OV 2019, L 9, 2. lpp.). Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta noteikumi būtībā tika pārņemti Regulas 2019/33 50. panta 3. punktā. Tāpat Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļa tagad ir ietverta Regulas 2019/33 IV pielikumā.

C. Pēc Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai pieņemtie noteikumi marķēšanas jomā

1. Par Īstenošanas regulu Nr. 753/2013

16 Pēc Horvātijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai 2013. gada 1. jūlijā Komisija pieņēma Īstenošanas regulu (ES) Nr. 753/2013 (2013. gada 2. augusts), ar kuru groza Regulu Nr. 607/2009 (OV 2013, L 210, 21. lpp.).

17 Īstenošanas regulas Nr. 753/2013 2., 3. un 5. apsvērumi ir formulēti šādi:

“(2) Vīnkopības nozares tiesību akti, ko Horvātij[as Republikā] piemēroja pirms tās iestāšanās Savienībā, neietvēra tādu noteikumu attiecībā uz aizsargājamiem cilmes vietas nosaukumiem un aizsargājamiem ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, kā arī vīnkopības produktu marķēšanu, kuri atbilst Savienības tiesību noteikumiem, jo īpaši tiem, kas paredzēti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 607/2009. Lai Horvātij[as Republikā] reģistrētie uzņēmēji varētu turpināt to produktu tirdzniecību, kuri ražoti saskaņā ar noteikumiem, ko piemēroja pirms Horvātijas [Republikas] pievienošanās Savienībai, vajadzētu piešķirt šiem uzņēmējiem iespēju realizēt vīnkopības produktu krājumus, kuri saražoti saskaņā ar noteikumiem, ko piemēroja pirms pievienošanās.

(3) Saistībā ar 2013. gada 1. jūlijā gaidāmo pievienošanos Eiropas Savienībai Horvātija[s Republika] saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 607/2009 62. panta 3. punktu lūdza, lai viņa vīnogu šķirņu nosaukumus “Alicante Bouschet”, “Burgundac crni”, “Burgundac sivi”, “Burgundac bijeli”, “Borgonja istarska” un “Frankovka”, ko tradicionāli izmanto viņa produktu tirdzniecībai tās teritorijā un kas satur Savienībā aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai kas ir šāds nosaukums vai šāda norāde, varētu turpināt norādīt to Horvātijas vīnu marķējumā, kuriem piešķirts aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde. Pēc pārbaudes jāatzīst, ka Horvātijas [Republikas] vārdu tā, lai tas būtu spēkā no pievienošanās datuma, vajadzētu ierakstīt minētās regulas XV pielikuma A daļā attiecībā uz to viņa vīnogu šķirņu nosaukumiem, kuras minētas šajā lūgumā.

[..]

(5) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 607/2009.”

18 Īstenošanas regulas Nr. 753/2013 1. pantā ir noteikts, ka vīnus, kas Horvātijā saražoti līdz 2013. gada 30. jūnijam ieskaitot un kas atbilst noteikumiem, kurus Horvātijā piemēroja līdz šim datumam, pirmkārt, var laist tirdzniecībā, līdz to krājumi ir izsmelti, un, otrkārt, tos var marķēt saskaņā ar noteikumiem, kurus Horvātijā piemēroja 2013. gada 30. jūnijā. Šajā 1. pantā būtībā ir arī paredzēts, ka Horvātijas Republikas nosaukums tiek iekļauts Regulas Nr. 607/2009 XV pielikumā, sākot no tās pievienošanās Savienībai datuma, ciktāl tas attiecas uz šīs valsts pieteikumā minēto viņa vīnogu šķirņu nosaukumiem.

2. Par apstrīdēto regulu

19 2017. gada 19. maijā Komisija pieņēma Deleģēto regulu (ES) 2017/1353, ar ko Regulu Nr. 607/2009 groza attiecībā uz viņa vīnogu šķirnēm un to sinonīmiem, kurus drīkst norādīt viņa marķējumā (OV 2017, L 190, 5. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētā regula”). Šīs regulas 2.–5. apsvērumā ir precizēti:

“(2) Gatavodamās pievienoties Eiropas Savienībai 2013. gada 1. jūlijā, Horvātija[s Republika] iesniedza pieprasījumu par atzīto viņa vīnogu šķirņu valsts līmeņa saraksta iekļaušanu to viņa vīnogu šķirņu sarakstā, kuras ietver ģeogrāfisko norādi un drīkst būt norādītas viņa marķējumā, proti, sarakstā, kas bija iekļauts Komisijas Regulas (EK) Nr. 753/2002 II pielikumā un kas pašlaik ir iekļauts Komisijas Regulas (EK) Nr. 607/2009 XV pielikumā. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes

Regulu (EK) Nr. 1234/2007 Komisija norādīja Horvātija[s Republikai], ka šķirņu valsts limeņa saraksts nav jāapstiprina Savienības līmenī un katra dalībvalsts par savu sarakstu lemj pati. Komisija arī norādīja Horvātija[s Republikai], ka, ņemot vērā praksi, kas ievērota iepriekšējās pievienošanās kārtās un konkrēti saistībā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1429/2004, ar kuru groza Regulas (EK) Nr. 753/2002 II pielikumu, Horvātijas vīna vīnogu šķirņu nosaukumi varētu tikt iekļauti Regulas (EK) Nr. 607/2009 XV pielikuma sarakstā tikai pēc pievienošanās. Pamatojoties uz šiem norādījumiem, Horvātija[s Republika] savā sarunu nostājā šo pieprasījumu atsauc.

- (3) Regulas (EK) Nr. 607/2009 XV pielikums tika grozīts ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 753/2013 ar mērķi tajā iekļaut vīna vīnogu šķirņu nosaukumus, ko tradicionāli izmanto Horvātijas teritorijā ražoto vīnu tirdzniecībai un kas satur Savienībā aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai kas ir šāds nosaukums vai šāda norāde, lai tos varētu turpināt norādīt to Horvātijas vīnu marķējumā, kuriem piešķirts aizsargāts cilmes vietas nosaukums vai aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde. Ņemot vērā šā jautājuma jutīgumu attiecībā uz Slovēnijas[s Republiku], vīna vīnogu šķirnes nosaukums “Teran”, kas ir Slovēnijas aizsargāta cilmes vietas nosaukuma *Teran* (PDO-SI-A1581) homonīms, netika iekļauts minētajā regulā, gaidot, kamēr Horvātija[s Republika] un Slovēnija[s Republika] vienosies par nostāju.
- (4) Horvātija[s Republika] ierobežoja savu pieprasījumu vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “Teran” izmantošanai, attiecinot to tikai uz vīnu, kas apzīmēts ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu *Hrvatska Istra* (PDO-HR-A1652). Neraugoties uz pieprasītās atļaujas teritoriālo ierobežojumu un Komisijas nepārtrauktajiem centieniem, Horvātija[s Republikai] un Slovēnija[s Republikai] neizdevās rast kompromisa risinājumu.
- (5) Ņemot vērā to, ka par spīti Komisijas centieniem samierināt Horvātija[s Republikas] un Slovēnija[s Republikas] nostāju risinājums sarunās netika panākts, un pēc tam, kad tikusi pārbaudīta Komisijas rīcībā esošā informācija par pastāvošo marķēšanas praksi attiecībā uz vīna vīnogu šķirni “Teran”, šis šķirnes nosaukums Regulas (EK) Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā būtu jāieraksta saistībā ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu *Hrvatska Istra*.”
- 20 No apstrīdētās regulas 8. apsvēruma arī izriet, ka šai regulai, ņemot vērā Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai datumu, ir atzīstams atpakaļejošs spēks līdz 2013. gada 1. jūlijam šādu iemeslu dēļ:
- “Regulas (EK) Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā paredzētajam ierakstam par Horvātija[s Republiku], kurš attiecas uz vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “Teran” izmantošanu, būtu jāstājas spēkā Horvātija[s Republikas] pievienošanās dienā – 2013. gada 1. jūlijā – tāpēc, ka Horvātija[s Republikas] pieprasījums tika iesniegts pirms minētās dienas, turklāt pievienošanās laikā “Teran” kā vīna vīnogu šķirnes nosaukums jau tika izmantots Horvātijas teritorijā ražotā vīna tirdzniecībai, kā arī tāpēc, ka minētās regulas pieņemšana tika atlikta, kamēr sarunās tiek rasts risinājums. Šo pašu iemeslu dēļ būtu jāparedz pārejas noteikums attiecībā uz vīnu, kas ražots pirms šīs regulas stāšanās spēkā.”
- 21 Saskaņā ar apstrīdētās regulas 1. pantu Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā tika iekļauta papildu rinda ar numuru 55, kurā precizēts, ka Horvātijā ražoto vīnu marķējumā nosaukums “Teran” var tikt norādīts kā vīna vīnogu šķirne, bet tikai attiecībā uz cilmes vietas nosaukumu “Hrvatska Istra” (PDO-HR-A1652) un ar nosacījumu, ka “Hrvatska Istra” un “Teran” tiek norādīti vienā redzamības laukā un ka nosaukuma “Teran” burtu izmērs ir mazāks par nosaukuma “Hrvatska Istra” burtu izmēru.

22 Apstrīdētās regulas 2. pantā tomēr ir paredzēts šāds pārejas pasākums:

“Vīnu ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu *Hrvatska Istra* (PDO-HR-A1652), kas ražots pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, drīkst realizēt tirdzniecībā, līdz tā krājumi izbeidzas, pat tad, ja attiecībā uz šo vīnu netiek ievēroti marķējuma nosacījumi, kuri paredzēti Regulas (EK) Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļas 55. rindā, kas pievienota ar šīs regulas 1. pantu.”

23 Saskaņā ar apstrīdētās regulas 3. panta pirmo daļu šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, proti, 2017. gada 21. jūlijā. Tomēr minētā panta otrajā daļā ir paredzēts, ka apstrīdēto regulu piemēro no 2013. gada 1. jūlija.

II. Tiesvedības priekšvēsture

A. Par Slovēnijas Republikas pievienošanos Savienībai un aizsargāto cilmes vietas nosaukumu “Teran”

24 Slovēnijas Republika pievienojās Savienībai 2004. gada 1. maijā.

25 Pēc šīs pievienošanās Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 1429/2004 (2004. gada 9. augusts), ar kuru groza Regulu Nr. 753/2002 (OV 2004, L 236, 11. lpp.). Saskaņā ar Regulas Nr. 1429/2004 3. pantu šo regulu piemēro ar atpakaļejošu spēku no dienas, kad Slovēnijas Republika pievienojās Savienībai.

26 Atbilstoši Regulas Nr. 1429/2004 II pielikumam attiecībā uz Slovēnijas Republiku Regulas Nr. 753/2002 19. panta 2. punktā norādītajā sarakstā tika iekļauti dažādi vīnogu šķirņu nosaukumi, kas ietver ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un ko drīkst norādīt vīna marķējumā. Savukārt nosaukums “Teran” attiecībā uz Slovēnijas Republiku tika pārņemts Savienībā pastāvošo “tradicionālo papildapzīmējumu” sarakstā, proti, to terminu sarakstā, ko tradicionāli lieto ražotājās dalībvalstīs, lai norādītu ražošanas vai nogatavināšanas metodi vai kvalitāti, krāsu, vietas veidu vai konkrētu notikumu, kas saistīts ar attiecīgā vīna vēsturi, un kas ražotāju dalībvalstu tiesību aktos paredzēti kā apzīmējumi attiecīgiem vīniem, kuru izcelsme ir šo valstu teritorijā. Tādējādi tradicionālais papildapzīmējums “Teran” bija saistīts ar *Kras* vīnu kā “noteiktos apvidos ražotu kvalitatīvo vīnu”.

27 Saskaņā ar Regulas Nr. 1493/1999 54. panta 5. punktu Komisija 2006. gada 17. februārī *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2006, C 41, 1. lpp.) publicēja atjauninātu noteiktos apvidos ražotu kvalitatīvo vīnu sarakstu, kas izveidots, pamatojoties uz dalībvalstu paziņotajiem datiem. Šajā sarakstā attiecībā uz Slovēniju ir minēts nosaukums “Kras, teran”.

28 Ar 2009. gada 7. jūlija elektroniskā pasta vēstuli Slovēnijas Republika nosūtīja Komisijai jaunu noteiktos apvidos ražoto kvalitatīvo vīnu valsts līmeņa sarakstu, kurā šoreiz bija minēti nosaukumi “Teran, Kras” un “Kras”. Šis jaunais saraksts, kurā bija atspoguļota Slovēnijā 2009. gada 31. jūlijā pastāvošā situācija, tika publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* 2009. gada 8. augustā (OV 2009, C 187, 1. lpp.). Piemērojot Regulas Nr. 479/2008 51. panta 1. punktu, šajā sarakstā ietvertie nosaukumi automātiski tiek aizsargāti saskaņā ar jauno regulu. Tomēr Slovēnijas Republikai bija jāiesniedz Komisijai tehniskie dokumenti, kā arī valsts lēmumi par šo nosaukumu apstiprināšanu.

29 2011. gada 6. decembrī Slovēnijas Republika iesniedza Komisijai Regulas Nr. 1234/2007 118.c pantā (kas atbilst Regulas Nr. 479/2008 35. pantam) paredzētos tehniskos dokumentus par vīna nosaukumu “Teran”, lai aizsargātu šo nosaukumu kā aizsargātu cilmes vietas nosaukumu (ACVN) Regulas Nr. 1234/2007 118.b panta izpratnē.

30 Komisijai adresētajā paziņojumā C(2014) 9593 *final* Komisijas loceklis, kas ir atbildīgs par lauksaimniecību un lauku attīstību, 2014. gada 17. decembrī aicināja Komisijas locekļu kolēģiju apstiprināt tās pārbaudes rezultātus, kuru Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts (ĢD) bija veicis attiecībā uz tehniskajiem dokumentiem, kas saistīti ar esošajiem vīnu nosaukumiem un ko Komisija bija saņēmusi saskaņā ar Regulas Nr. 1234/2007 118.s panta 2. punktu (kas atbilst Regulas Nr. 479/2008 51. pantam). Slovēnijas nosaukums “Teran” bija iekļauts to esošo vīnu nosaukumu sarakstā, attiecībā uz kuriem bija apstiprināta aizsardzība kā ACVN. Zemsvītras piezīmē tomēr bija precizēts – tas, ka Slovēnijas Republika izmanto nosaukumu “Teran”, neietekmē Horvātijas ražotāju tiesības izmantot šo nosaukumu, lai apzīmētu vīna vīnogu šķirni atbilstoši deleģētajam aktam, kuru Komisija plāno pieņemt saskaņā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punktu.

B. Par vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Horvātijā

31 Horvātijas Republika savu sarunu nostāju saistībā ar pievienošanos Savienībai iesniedza 2008. gada 8. septembrī. Šī dokumenta 11. nodaļā, kas attiecās uz lauksaimniecību, ietvertajā 51. lappusē Horvātijas Republika tostarp lūdza, lai “tās atzīto vīna vīnogu šķirņu valsts līmeņa saraksts [tiktu iekļauts] to vīna vīnogu šķirņu vai to sinonīmu sarakstā, kuri ietver ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un drīkst būt norādīti vīna marķējumā, proti, sarakstā, kas [bija] ietverts Komisijas Regulas Nr. 753/2002 II pielikumā”.

32 2011. gada 28. janvārī Horvātijas Republika savas sarunu nostājas papildinājumā attiecībā uz 11. nodaļu “Lauksaimniecība un lauku attīstība” norādīja, ka tā vēlas atsaukt savu iepriekš 31. punktā minēto lūgumu. Tā uzsvēra, ka ir sapratusi, ka valsts līmeņa saraksts ar vīnogu šķirnēm vai to sinonīmiem, kas ietver ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un kas drīkst būt norādīti vīna marķējumā, atbilstoši Regulas Nr. 1234/2007 prasībām ir jāizveido katrai dalībvalstij un ka Komisija atbilstoši Regulas Nr. 607/2009 62. panta 4. punktam sagatavos šo šķirņu sarakstu.

33 2011. gada 15. aprīļa Kopējā nostājā AD 12-11 par 11. nodaļu, kas veltīta lauksaimniecībai un lauku attīstībai, Savienība norādīja, ka Horvātijas Republika ir “atteikusies no sava lūguma iekļaut tās atzīto vīna vīnogu šķirņu valsts līmeņa sarakstu vīnogu šķirņu vai to sinonīmu sarakstā, kas ietver ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un kas drīkst būt norādīti vīna marķējumā, proti, sarakstā, kas [bija] ietverts Regulas Nr. 607/2009 62. panta 4. punktā”.

C. Par apstrīdētās regulas pieņemšanas procesu

34 Komisijai adresētajā 2013. gada 13. maija vēstulē Horvātijas Republika puda bažas par iespēju turpināt izmantot vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” tās vīnu marķēšanai pēc pievienošanās Savienībai 2013. gada 1. jūlijā, jo šis nosaukums jau bija reģistrēts kā Slovēnijas ACVN. Tādēļ tā lūdza Komisiju rast risinājumu, kas atbilstu visu attiecīgo pušu interesēm. Šajā kontekstā tā aicināja Komisiju pārskatīt Slovēnijas ACVN “Teran” statusu.

35 Ar otro vēstuli, kas Komisijai tika nosūtīta tajā pašā dienā, Horvātijas Republika iesniedza priekšlikumu pārskatīt Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā ietverto sarakstu. Šajā priekšlikumā nosaukums “teran” nebija minēts.

36 Ar 2013. gada 5. jūlija vēstuli Komisija Horvātijas Republikai atbildēja, ka ACVN “Teran” reģistrācija ir delikāts jautājums, kuru tās dienesti rūpīgi izvērtē.

37 Komisijai adresētajā 2014. gada 16. aprīļa vēstulē Horvātijas Republika vēlreiz norādīja uz savām bažām par to, ka tās vīnu marķējumā nav iespējams izmantot nosaukumu “teran” Slovēnijas ACVN ar tādu pašu nosaukumu esamības dēļ. Tā ierosināja iekļaut nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009

XV pielikuma A daļā. Horvātijas Republika norādīja arī, ka Komisija bija ierosinājusi rast risinājumu sarunās ar Slovēnijas Republiku un ka 2014. gada 11. februārī tādēļ bija notikusi Horvātijas un Slovēnijas ministru sanāksme.

- 38 Komisija sagatavoja deleģētās regulas projektu, lai grozītu Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļu ar mērķi iekļaut tajā vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran”. Šis projekts, kas sākotnēji bija jāapspriež dalībvalstu ekspertu grupas *GREX WINE* 2014. gada 8. septembra sanāksmē, galu galā tika izņemts no šīs sanāksmes darba kārtības.
- 39 2014. gada 11. novembra vēstulē Slovēnijas Republika pateicās Komisijai par divpusējo sanāksmi, kas ar to tika noturēta saistībā ar jautājumu par vīnu “Teran”. Tā piebilda, ka šim jautājumam ir izšķiroša nozīme tās vīna ražotājiem un ka, ņemot vērā Komisijas 2013. gada aprīlī publiski paustos paziņojumus par pretējo, tā esot bijusi ļoti pārsteigta, uzzinot, ka Komisija izstrādā deleģētās regulas projektu, kuras mērķis ir ļaut Horvātijas Republikai izmantot šo nosaukumu tās vīnu marķējumā.
- 40 Komisija 2014. gada 4. decembrī atbildēja Slovēnijas Republikai, ka Slovēnijas nosaukums “Teran” nenoliedzami ir aizsargāts, bet Horvātijas Republika pirms pievienošanās Savienībai notikušo sarunu laikā esot izvirzījusi jautājumu par vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “teran” izmantošanu, tai nav bijis iespējas iebilst pret nosaukuma “Teran” reģistrēšanu kā Slovēnijas ACVN un Komisijai atbilstoši spēkā esošajiem tiesību aktiem ir tiesības paredzēt izņēmumus no ACVN absolūtās aizsardzības.
- 41 Pēc tam notika vairākas sanāksmes, un Komisija un Slovēnijas Republika apmainījās ar vairākām vēstulēm.
- 42 *GREX WINE* ekspertu grupā 2017. gada 24. janvārī tika apspriests deleģētās regulas projekts, kuras mērķis bija ļaut Horvātijas Republikai izmantot nosaukumu “Teran” tās vīnu marķējumā. Slovēnijas Republika un Horvātijas Republika iesniedza savus apsvērumus šajā apspriedē.
- 43 No 2017. gada 17. marta līdz 14. aprīlim iepriekš 42. punktā minētais deleģētās regulas projekts bija publicēts Komisijas portālā “Labāks likumdošanas process”. Vairākas iesaistītās personas, tostarp Slovēnijas vīna ražotāji un Vīna ražotāju asociācija, darīja zināmu savu viedokli par šo regulas projektu.
- 44 2017. gada 19. maijā Komisija pieņēma apstrīdēto regulu.

III. Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 45 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 15. septembrī, Slovēnijas Republika cēla šo prasību.
- 46 Komisija savu iebildumu rakstu Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza 2017. gada 4. decembrī.
- 47 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 29. decembrī, Horvātijas Republika lūdza atļaut iestāties šajā tiesvedībā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 48 Slovēnijas Republika replikas rakstu Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza 2018. gada 23. februārī.
- 49 Ar 2018. gada 1. marta lēmumu Vispārējās tiesas ceturtās palātas priekšsēdētājs atļāva Horvātijas Republikai iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 50 2018. gada 16. maijā Komisija Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza atbildes rakstu uz repliku.
- 51 Horvātijas Republika savu iestāšanās rakstu Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza 2018. gada 16. maijā.

- 52 Slovēnijas Republika apsvērumus par iestāšanās rakstu Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza 2018. gada 26. jūlijā.
- 53 Komisija nav iesniegusi apsvērumus par iestāšanās rakstu.
- 54 2018. gada 3. augusta vēstulē Slovēnijas Republika norādīja, ka vēlas tikt uzklusīta tiesas sēdē.
- 55 Pēc ceturtās palātas priekšlikuma Vispārējā tiesa atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 28. pantam nolēma nodot lietu paplašinātam iztiesāšanas sastāvam.
- 56 Pēc tiesneša referenta priekšlikuma Vispārējā tiesa nolēma sākt tiesvedības mutvārdu daļu.
- 57 Ar kancelejas 2019. gada 10. oktobra vēstuli Vispārējā tiesa procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzdeva lietas dalībniekiem jautājumus, uz kuriem pirms tiesas sēdes bija jāsniedz rakstveida atbilde. Lietas dalībnieki atbildēja noteiktajos termiņos.
- 58 Vispārējā tiesa 2019. gada 3. decembra tiesas sēdē uzklusīja lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus un to atbildes uz tiesas uzdotajiem jautājumiem.
- 59 Slovēnijas Republikas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- pilnībā atcelt apstrīdēto regulu;
  - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 60 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atzīt prasību par nepamatotu;
  - piespriest Slovēnijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 61 Horvātijas Republika būtībā lūdz Vispārējo tiesu noraidīt prasību.

IV. Juridiskais pamatojums

- 62 Prasības pamatojumam Slovēnijas Republika ir izvirzījusi astoņus pamatus par:
- pirmais – Regulas Nr. 1308/2013 232. panta, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 100. panta 3. punkta otro daļu, pārkāpumu;
  - otrais – tiesiskās drošības, iegūto tiesību ievērošanas, tiesiskās paļāvības aizsardzības, kā arī samērīguma principu pārkāpumu;
  - trešais – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 17. panta un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 1. protokola 1. panta pārkāpumu;
  - ceturtais – Akta par Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai nosacījumiem 41. panta pārkāpumu, jo apstrīdētajā regulā ir paredzēts pārejas periods pirms 2013. gada 1. jūlija ražotā vīna tirdzniecībai;

- piektais – Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas pārkāpumu, ņemot vērā nozīmi, kāda šai tiesību normai ir piešķirta ar Savienības tiesību pamatprincipiem, kā arī Hartas 17. pantu un ECPAK 1. protokola 1. pantu;
- sestais – LES 13. panta 2. punkta un LESD 290. panta pārkāpumu, jo Komisija ir pārsniegusi Līgumos piešķirtās pilnvaras deleģēto aktu pieņemšanai;
- septītais – Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta, lasot tos kopsakarā ar LES 4. panta 3. punktu un 49. panta 2. punktu, pārkāpumu, jo Horvātijas Republika nav iesniegusi lūgumu iekļaut vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā pirms tās pievienošanās Savienībai un Slovēnijas Republika nav tikusi informēta par šādu lūgumu sarunu par pievienošanos Savienībai ietvaros;
- astotais – 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV 2016, L 123, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Iestāžu nolīgums”) V.28. punkta un Vienošanās starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par deleģētajiem aktiem (turpmāk tekstā – “Kopējā vienošanās”) II.7. punkta, kā arī institucionālā līdzsvara principa pārkāpumu.

A. Par pirmo pamatu – Regulas Nr. 1308/2013 232. panta, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 100. panta 3. punkta otro daļu, pārkāpumu

- ⁶³ Pirmkārt, Slovēnijas Republika uzsver, ka apstrīdētās regulas juridiskais pamats, proti, Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrā daļa, saskaņā ar šīs regulas 232. pantu ir piemērojams tikai no 2014. gada 1. janvāra. Tomēr no apstrīdētās regulas 3. panta izriet, ka šī regula ir piemērojama no 2013. gada 1. jūlija, t.i., pirms datuma, kad kļuva piemērojama regula, pamatojoties uz kuru tā tika pieņemta. Līdz ar to, piešķirot apstrīdētajai regulai atpakaļejošu spēku, kas aptver laikposmu pirms Regulas Nr. 1308/2013 stāšanās spēkā un pat pirms tās esības, Komisija esot pārsniegusi Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 232. pantu, paredzētā pilnvarojuma robežas.
- ⁶⁴ Otrkārt, Slovēnijas Republika apgalvo, ka atbilstoši Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktam nosaukuma “teran” iekļaušanai šīs regulas XV pielikuma A daļā bija jābūt atļautai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kas bija spēkā Horvātijas Republikas pievienošanās dienā, proti, 2013. gada 1. jūlijā. Tomēr 2013. gada 1. jūlijā Regula Nr. 1308/2013, kas ir apstrīdētās regulas pieņemšanas juridiskais pamats, vēl nebija stājusies spēkā. Tādēļ šajā datumā piemērojamās tiesību normas bija Regulas Nr. 1234/2007 normas, it īpaši tās 118.j pants, un šī regula pārstāja būt piemērojama 2014. gada 1. janvārī. Līdz ar to Slovēnijas Republika uzskata, ka Regulu Nr. 1308/2013 nevar uzskatīt par regulu, kas bija spēkā brīdī, kad Horvātijas Republika pievienojās Savienībai Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta izpratnē.
- ⁶⁵ Komisija apstrīd Slovēnijas Republikas argumentus.

1. Par Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 232. pantu, pārkāpumu

- ⁶⁶ Jākonstatē, ka apstrīdētā regula tika pieņemta 2017. gada 19. maijā un stājās spēkā dienā, kad tā tika publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, proti, 2017. gada 21. jūlijā. Tomēr minētās regulas 3. pantā ir paredzēts, ka šo regulu piemēro ar atpakaļejošu spēku no 2013. gada 1. jūlija. Kā uzsvērusi Slovēnijas Republika, šis datums ir agrāks par datumu, kurā kļuva piemērojama Regula Nr. 1308/2013, kas ir apstrīdētās regulas juridiskais pamats, proti, 2014. gada 1. janvārī.

- 67 Tādējādi ir jāpārbauda, vai, kā to būtībā ir apgalvojusi Slovēnijas Republika, Komisija ir pārsniegusi ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 232. pantu, piešķirtās pilnvaras, jo šīs tiesību normas tai nekādi neesot ļāvušas īstenot ar tām piešķirto pilnvaru deleģējumu ar atpakaļejošu spēku.
- 68 Šajā ziņā pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts – lai nodrošinātu tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principu ievērošanu, materiālās tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tās uz situācijām, kuras ir radušās pirms to stāšanās spēkā, attiecas tikai tad, ja no to teksta, mērķiem vai struktūras skaidri izriet, ka tām ir šādas sekas (spriedumi, 2002. gada 24. septembris, *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, C-74/00 P un C-75/00 P, EU:C:2002:524, 119. punkts, un 2015. gada 19. jūnijs, Itālija/Komisija, T-358/11, EU:T:2015:394, 112. punkts).
- 69 Šajā lietā saskaņā ar Regulas Nr. 1308/2013 232. pantu šīs regulas 100. panta 3. punkta otrā daļa ir piemērojama tikai no 2014. gada 1. janvāra. Nevienā šīs regulas apsvērumā, nedz arī kādā citā šīs regulas normā nav norādīts, ka šīs pēdējās minētās tiesību normas spēkā stāšanās sākumpunkts būtu jānosaka citā datumā nekā tas, kas izriet no minētās regulas 232. panta. Pat ja no šīs regulas 100. panta 3. punkta otrās daļas izriet, ka šīs tiesību normas mērķis ir aizsargāt pastāvošo praksi marķēšanas jomā, tajā nekādā ziņā nav noteikts, ka šāda prakse varētu tikt aizsargāta jau pirms attiecīgā pilnvaru deleģējuma piemērošanas dienas. Šajā kontekstā nevar uzskatīt, ka pilnvaras, kas Komisijai piešķirtas ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu, ļautu Komisijai izmantot tās deleģētās pilnvaras tādas atkāpes piešķiršanai, kura aptvertu laiku pirms 2014. gada 1. janvāra.
- 70 Tādējādi, pamatojoties uz Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā paredzēto pilnvarojumu piešķirt tādu atkāpi marķēšanas jomā, kāda ir paredzēta apstrīdētajā regulā, laikposmā no 2013. gada 1. jūlija līdz 2014. gada 1. janvārim Komisija ir piemērojusi Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu ar atpakaļejošu spēku, kas šajā regulā nebija paredzēts.
- 71 Tomēr vēl ir jāpārbauda, vai šāda Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā paredzētā pilnvaru deleģējuma piemērošana ar atpakaļejošu spēku ir ietekmējusi apstrīdēto regulu kā būtisks trūkums, kura dēļ tā ir atceļama, runājot par tās spēkā esamību pirms 2014. gada 1. janvāra (pēc analogijas skat. spriedumu, 2015. gada 19. jūnijs, Itālija/Komisija, T-358/11, EU:T:2015:394, 121. punkts).
- 72 Šajā ziņā ir jānorāda, kā tas izriet no šī sprieduma 2. punkta, ka Regulas Nr. 479/2008 42. panta 3. punkts vēlāk tika integrēts Regulā Nr. 1234/2007 un tādējādi tika aizstāts ar Regulas Nr. 1234/2007, kura bija piemērojama Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai brīdī, 118.j panta 3. punktu. Šajās tiesību normās jau bija paredzēts noteikums, kas ir līdzīgs Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas noteikumam, proti, ka viņa vīnogu šķirnes nosaukumu, kas satur ACVN vai sastāv no tā un kas nav norādīts attiecīgās regulas pielikumā, neizmanto viņu marķējumā, ja vien Komisija nav veikusi pasākumus, kuros ir paredzēts pretējais. Tādējādi Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā nav radīts jauns pilnvarojums Komisijai, bet šī norma tieši papildina Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punktu, kurš bija spēkā un bija piemērojams dienā, kad Horvātijas Republika pievienojās Savienībai, – 2013. gada 1. jūlijā.
- 73 Tāpat no Regulas Nr. 1308/2013 230. panta izriet, ka atsauces uz Regulu Nr. 1234/2007 uzskata par atsaucēm uz Regulu Nr. 1308/2013 un lasa saskaņā ar šīs regulas XIV pielikumā iekļauto atbilstības tabulu. Šajā atbilstības tabulā ir norādīts, ka Regulas Nr. 1234/2007 118.j pants atbilst Regulas Nr. 1308/2013 100. pantam.
- 74 Turklāt, atbildot uz procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzdotajiem jautājumiem, lietas dalībnieki atzina, ka pilnvaras, kas Komisijai piešķirtas ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu, būtiski neatšķiras no pilnvarām, kas izriet no Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punkta.

- 75 Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas īpatnība nenoliedzami ir tā, ka Komisijai ir skaidri noteikts pienākums ņemt vērā pastāvošo marķēšanas praksi. Tomēr šis precizējums neļauj uzskatīt, ka pilnvarojums, kas Komisijai piešķirts ar šo tiesību normu, būtiski atšķiras no Regulas Nr. 479/2008 42. panta 3. punktā un pēc tam Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punktā paredzētā pilnvarojuma, jo šī precizējuma mērķis ir vienīgi padarīt šo pilnvarojumu skaidrāku, nosakot Komisijai pienākumu ņemt vērā pastāvošo marķēšanas praksi. Tas turklāt ļauj sniegt lielāku garantiju ražotājiem, kuri izmanto ACVN, par to, ka Komisijas lēmums netiks pieņemts patvaļīgi, vienlaikus negrozot tā pilnvarojuma raksturu vai apjomu, ko likumdevējs ir piešķīris Komisijai.
- 76 Turklāt starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka brīdī, kad Horvātija pievienojās Savienībai, Horvātijā pastāvēja marķēšanas prakse saistībā ar vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran”. Šādu konstatējumu nemaina tas, vai tiek piemērota Regula Nr. 1234/2007 vai Regula Nr. 1308/2013.
- 77 Līdz ar to, pat ja Komisija ir piemērojusi Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu ar atpakaļejošu spēku, ko likumdevējs nebija paredzējis, tā laikposmā no 2013. gada 1. jūlija līdz 2014. gada 1. janvārim saistībā ar Horvātijas Republiku būtībā nav izmantojusi jaunu pilnvarojumu, par kuru Slovēnijas Republikai nebija zināms. Turklāt lietā nav strīda par to, ka, pat ja Komisija būtu varējusi balstīties uz Regulas Nr. 1234/2007 118.j pantu, lai pieņemtu apstrīdēto regulu, tā būtu nonākusi pie tāda paša rezultāta, proti, ka kopš Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai brīža attiecībā uz Horvātijas vīniem tiek piešķirta atkāpe marķēšanas jomā.
- 78 Tādējādi pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

2. Par Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu un 232. pantu, neievērošanu

- 79 Saistībā ar Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktu ir jāatgādina, ka saskaņā ar šo tiesību normu minētās regulas XV pielikuma A daļā uzskaitīto vīna vīnogu šķirņu nosaukumus un to sinonīmus, kuros pilnībā vai daļēji ietverts ACVN, drīkst norādīt uz tā produkta etiķetes, kam ir ACVN, tikai tad, ja tas bija atļauts saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kas šajā gadījumā bija spēkā dienā, kad Horvātijas Republika pievienojās Savienībai.
- 80 Tādējādi ir jāpārbauda, vai, kā apgalvo Slovēnijas Republika, Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkts, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu un 232. pantu, liedza Komisijai pamatoties uz šīs pēdējās minētās regulas, kas ir piemērojama no 2014. gada 1. janvāra, 100. panta 3. punkta otro daļu, lai pieņemtu apstrīdēto regulu.
- 81 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jākonstatē – tā kā Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta formulējumā nav norādes par pretējo, šajā tiesību normā minētie “[spēkā esošie [Savienības] tiesību akti]” noteikti ietver Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punktā, kā arī Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā ietvertos noteikumus par Komisijas pilnvarojumu.
- 82 Lai gan ir taisnība, ka Regula Nr. 1308/2013 vēl nebija spēkā un pat vēl nebija pieņemta brīdī, kad Horvātijas Republika 2013. gada 1. jūlijā pievienojās Savienībai, šajā datumā, kā tas izriet no šī sprieduma 72. punkta, jau pastāvēja Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punktā ietverts tiešs Komisijas pilnvarojums, kas ļāva tai noteikt atkāpes marķēšanas jomā un kas būtiski neatšķirās no Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā ietvertā pilnvarojuma.
- 83 Pieņemot apstrīdēto regulu, pamatojoties uz Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu, Komisija tāpat nav piemērojusi tādu materiālo tiesību normu, kas atšķirtos no tās, kura bija spēkā Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai brīdī, kā atbildēs uz procesa organizatoriskajiem pasākumiem ir atzinusi pati Slovēnija.

- 84 Turklāt Slovēnijas Republika nav norādījusi nevienu citu noteikumu, kas būtu bijis spēkā 2013. gada 1. jūlijā un ko Komisija kļūdaini nebūtu ņēmusi vērā, pieņemot apstrīdēto regulu. Tā arī nav apgalvojusi, ka Komisija nevarēja ņemt vērā Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai datumu, lai novērtētu, vai šajā valstī pastāv marķēšanas prakse saistībā ar nosaukumu “teran”.
- 85 Otrkārt, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību normai, kas veido akta juridisko pamatu un pilnvaro Savienības iestādi pieņemt attiecīgo aktu, ir jābūt spēkā šī akta pieņemšanas datumā (spriedums, 2000. gada 4. aprīlis, Komisija/Padome, C-269/97, EU:C:2000:183, 45. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2009. gada 1. jūlijs, *ThyssenKrupp Stainless*/Komisija, T-24/07, EU:T:2009:236, 74. punkts).
- 86 Apstrīdētās regulas pieņemšanas dienā – 2017. gada 19. maijā – spēkā esošās tiesību normas bija Regulas Nr. 1308/2013 normas. Līdz ar to šajā datumā Komisija apstrīdēto regulu vairs nevarēja pamatot ar Regulas Nr. 1234/2007 118.j pantu, jo šī regula bija atcelta un tā tad vairs nebija spēkā. Līdz ar to vienīgais juridiskais pamats, uz kuru Komisija varēja balstīties, pieņemot apstrīdēto regulu, bija Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrā daļa, un Komisijai šajā ziņā nebija nekādas rīcības brīvības (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 21. novembris, Spānija/Komisija, T-76/11, EU:T:2012:613, 31. un 32. punkts).
- 87 Treškārt, Regulas Nr. 1234/2007 118.j pantā, kā arī Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā Komisijai ir piešķirtas pilnvaras noteikt atkāpi marķēšanas jomā, lai ļautu ACVN un pastāvošajai marķēšanas praksei mierīgi līdzāspastāvēt, tiklīdz ir reģistrēts vai kļuvis piemērojams ACVN. Turklāt šajās tiesību normās nav paredzēts nekāds Komisijas rīcības tiešs ierobežojums laikā.
- 88 Šajā lietā ir jākonstatē, ka Komisija nevarēja pieņemt apstrīdēto regulu pirms Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai, jo tai nebija nekādas *ratione loci* kompetences pieņemt šādu regulu pirms šī datuma. Šajā kontekstā, pieņemot apstrīdēto regulu ar atpakaļejošu spēku attiecībā pret datumu, kad Horvātijas Republika pievienojās Savienībai, Komisija bija ņēmusi vērā brīdi, kad jautājums par Slovēnijas ACVN “Teran” un Horvātijas marķējuma praksi bija kļuvis aktuāls, proti, šis pievienošanās brīdi. Ievērojot lietas apstākļus, Komisija tādējādi ir rīkojusies atbilstoši attiecīgo tiesību normu struktūrai un formulējumam.
- 89 Tādēļ iebildums par to, ka Komisija nav ievērojusi Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktu, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu un 232. pantu, ir jānoraida kā nepamatots.
- 90 Līdz ar to pirmais pamats ir jānoraida.

B. Par otro pamatu – tiesiskās drošības, iegūto tiesību ievērošanas, tiesiskās palāvības aizsardzības un samērīguma principu pārkāpumu

- 91 Slovēnijas Republika būtībā apgalvo, ka, piešķirot apstrīdētajai regulai gandrīz četrus gadus ilgu atpakaļejošu spēku, Komisija ir pārkāpusi, pirmkārt, tiesiskās drošības un *nemo potest venire contra factum proprium* principus, otrkārt, iegūto tiesību ievērošanas un tiesiskās palāvības aizsardzības principus un, treškārt, samērīguma principu. Slovēnijas Republika šajā pamatā būtībā apgalvo arī, ka ir pārkāpts Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkts un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkts.
- 92 Vispirms – nedz no Regulas Nr. 607/2009, nedz no Regulas Nr. 1308/2013 normām neizrietot, ka likumdevēja nodoms būtu bijis atzīt minētās regulas 100. panta 3. punkta otrajā daļā paredzētajam izņēmumam atpakaļejošu spēku tādā veidā un apstākļos, kādi ir paredzēti apstrīdētajā regulā. Turpinājumā – tiesiskās drošības pamatprasība neļaujot Komisijai bezgalīgi atlikt savu pilnvaru izmantošanu. Turklāt apstrīdētās regulas pieņemšana vairāk nekā četrus gadus pēc Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai būtiski atšķiroties no iepriekšējo pievienošanās laikā pastāvējušās Komisijas prakses un esot aizskārusi Slovēnijas vīna ražotāju tiesisko palāvību, kuru kopš 2013. gada

bija veicinājuši vairāki Komisijas dienestu paziņojumi. Šajā kontekstā Slovēnijas Republika ierosina Vispārējai tiesai kā liecinieku uzklaut personu A, Slovēnijas Lauksaimniecības ministrijas ierēdni. Visbeidzot, pieņemot apstrīdēto regulu ar atpakaļejošu spēku, Komisija esot kaitējusi visām Slovēnijas Republikā veiktajām pārbaudes procedūrām attiecībā uz personām, kas ir atbildīgas par pārkāpumiem saistībā ar Slovēnijas ACVN "Teran".

- 93 Par samērīguma principa pārkāpumu Slovēnijas Republika nav norādījusi nekādus īpašus argumentus. Paturot to prātā un ņemot vērā prasības pieteikuma 28. un nākamos punktus, ir jāsaprot, ka tā būtībā apgalvo, ka Komisija, piešķirot apstrīdētajai regulai gandrīz četrus gadus ilgu atpakaļejošu spēku, ir pārsniegusi to, kas bija nepieciešams.
- 94 Komisija, kuru atbalsta Horvātijas Republika, apstrīd Slovēnijas Republikas argumentus.

1. Par tiesiskās drošības, iegūto tiesību ievērošanas un tiesiskās palāvības aizsardzības principu pārkāpumu, kā arī būtībā par Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta pārkāpumu

- 95 Vispirms ir jāatgādina – tiesiskās drošības princips paredz, pirmkārt, ka tiesību normām ir jābūt skaidrām un precīzām un, otrkārt, ka attiecīgajām personām ir jābūt iespējai paredzēt to piemērošanu (spriedums, 2009. gada 10. septembris, *Plantanol*, C-201/08, EU:C:2009:539, 46. punkts).
- 96 Savukārt tiesiskās palāvības aizsardzības princips ir definēts kā tiesības, kas ir ikvienai privātpersonai, kura atrodas situācijā, no kuras izriet, ka administrācija tai ir radījusi pamatotas cerības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1983. gada 19. maijs, *Mavridis/Parlaments*, 289/81, EU:C:1983:142, 21. punkts, un 1990. gada 26. jūnijs, *Sofrimport/Komisija*, C-152/88, EU:C:1990:259, 26. punkts). Arī dalībvalstis var atsaukties uz šo principu (spriedums, 2012. gada 26. jūnijs, *Polija/Komisija*, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 180. un 181. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2009. gada 6. oktobris, *Komisija/Spānija*, C-562/07, EU:C:2009:614, 18.–20. punkts).
- 97 No judikatūras izriet, ka persona nevar atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu, ja nepastāv konkrēti solījumi, ko tai ir sniegusi administrācija (skat. spriedumu, 2000. gada 18. janvāris, *Mehibas Dordtselaan/Komisija*, T-290/97, EU:T:2000:8, 59. punkts un tajā minētā judikatūra; spriedums, 2003. gada 9. jūlijs, *Cheil Jedang/Komisija*, T-220/00, EU:T:2003:193, 33. punkts).
- 98 Turklāt saimnieciskās darbības subjekts nevar atsaukties uz iegūtām tiesībām vai pat uz tiesisko palāvību par to, ka tiks saglabāta iepriekš pastāvošā situācija, kas var tikt grozīta ar lēmumiem, kurus Savienības iestādes pieņēmušas atbilstoši savai rīcības brīvībai (spriedums, 1994. gada 5. oktobris, *Vācija/Padome*, C-280/93, EU:C:1994:367, 80. punkts).
- 99 It īpaši attiecībā uz Savienības tiesību akta atpakaļejošo spēku ir jāprecizē – tiesiskās drošības princips pēc būtības nepieļauj, ka Savienības tiesību akta piemērojamība laikā sākas datumā pirms tā publicēšanas. Tomēr šis aizliegums nav absolūts, un izņēmuma kārtā to var nepiemērot, ja to prasa sasniedzamais mērķis un ja ir pienācīgi ievērota ieinteresēto personu tiesiskā palāvība (spriedumi, 2002. gada 24. septembris, *Falck un Acciaierie di Bolzano/Komisija*, C-74/00 P un C-75/00 P, EU:C:2002:524, 119. punkts, un 2010. gada 10. novembris, *ITSB/Simões Dos Santos*, T-260/09 P, EU:T:2010:461, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 100 Ņemot vērā šos principus, ir jāpārbauda, vai, piešķirot apstrīdētajai regulai gandrīz četrus gadus ilgu atpakaļejošu spēku, Komisija nav ievērojusi tiesiskās drošības, tiesiskās palāvības aizsardzības un Slovēnijas vīna ražotāju, kuri izmanto ACVN "Teran", iegūto tiesību ievērošanas principus, kā arī būtībā Regulas Nr. 607/2009 un Regulas Nr. 1308/2013 tiesību normas. Šajā ziņā ir jāizvērtē visi Slovēnijas Republikas izvirzītie argumenti, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, Regulas Nr. 607/2009 un

Regulas Nr. 1308/2013 normas neļaujot piešķirt atpakaļejošu spēku tādā veidā un apstākļos, kādi ir paredzēti apstrīdētajā regulā, otrkārt, Komisija, ņemot vērā tiesiskās drošības principu, nevarēja bezgalīgi atlikt savu pilnvaru izmantošanu, treškārt, Komisija esot atkāpusies no agrāko pievienošanas laikā ievērotās prakses un esot aizskārusi Slovēnijas vīna ražotāju tiesisko palāvību un, ceturtkārt, Komisija esot kaitējusi visām Slovēnijas Republikā veiktajām pārbaudes procedūrām attiecībā uz personām, kas ir atbildīgas par pārkāpumiem saistībā ar Slovēnijas ACVN “Teran”.

a) Par iebildumu saistībā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta pārkāpumu

- 101 Slovēnijas Republikas argumentu par Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta pārkāpumu, kā arī ar šīm tiesību normām Komisijai noteiktā pienākuma rīkoties pēc iespējas ātrāk pēc valsts pievienošanās Savienībai neizpildi mērķis būtībā ir pierādīt, ka šajās tiesību normās ir ietverts Komisijas rīcības ierobežojums laikā.
- 102 Šajā lietā Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā ir vienīgi noteikts pienākums, piešķirot atkāpi, ņemt vērā pastāvošo marķēšanas praksi. Savukārt Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktā ir atsauce uz Savienības tiesību normām, kas bija spēkā attiecīgās dalībvalsts pievienošanās dienā.
- 103 Tādējādi, lai noteiktu atkāpi marķēšanas jomā, ir jākonstatē tādas marķēšanas prakses esamība, kas attiecīgā gadījumā ir jāsaglabā. Tātad šādai praksei noteikti ir jāpastāv datumā, kurā tiek sākta šādas atkāpes piemērošana. Gadījumā, ja, kā tas ir šajā lietā, šāda prakse ir pastāvējusi brīdī, kad valsts pievienojas Savienībai, un tās dēļ no šīs pievienošanās brīža var tikt apdraudēts kāds ACVN, Komisijai, ja tā uzskata, ka šāda prakse ir jāsaglabā saskaņā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu, ir jāpārlicinās par šādas marķēšanas prakses pastāvēšanu pievienošanās brīdī, proti, brīdī, kad šī prakse ir nonākusi konfliktā ar šo ACVN.
- 104 Līdz ar to gadījumā, kad valsts pievienošanās Savienībai brīdī tiek piešķirta atkāpe marķēšanas jomā, kā tas ir šajā lietā, Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktu, Komisijai, novērtējot šādas marķēšanas prakses esamību, ir noteikts pienākums ņemt vērā šīs pievienošanās brīdī, nevis vēlāku laikposmu, un tai ir jāievēro šajā datumā spēkā esošie noteikumi. Savukārt no šo divu tiesību normu formulējuma nevar secināt, ka ar tām Komisijai būtu noteikts konkrēts termiņš atkāpes noteikšanai vīnu marķēšanas jomā, jo tajās nav ietverta neviena norāde šādā nozīmē.
- 105 Savukārt Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktā nav neviena juridiskā pamata, kas būtu ļāvis Komisijai pirms valsts pievienošanās Savienībai pieņemt tādu deleģēto regulu kā apstrīdētā regula. Komisijai uz šī pamata nav nekādas *ratione loci* kompetences, jo attiecīgā valsts ir trešā valsts. No tā izriet – ja atkāpes marķēšanas jomā piešķiršana ar šādu deleģēto regulu ir saistīta ar minēto pievienošanos, Komisijai noteikti ir jāagaida šīs pievienošanās diena, pirms tā var sākt deleģētās regulas pieņemšanas procesu, pamatojoties uz Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu. Ņemot vērā nepieciešamību ievērot LESD 290. pantā paredzēto procedūru attiecībā uz deleģēto aktu pieņemšanu, kā tas ir noteikts Regulas Nr. 1308/2013 227. pantā, šāds process atkarībā no lietas apstākļiem var aizņemt vairāk vai mazāk laika.
- 106 Līdz ar to šis iebildums, kurš būtībā attiecas uz Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punktā un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktā ietverto laika ierobežojumu, nav pamatots.
- 107 Paturot to prātā, tas, ka piemērojamajā tiesiskajā regulējumā nav skaidri paredzēts termiņš tādas deleģētās regulas pieņemšanai, kurā ir paredzēta atkāpe marķēšanas jomā, nekādi nenozīmē, ka Komisija varētu neievērot vispārējos principus, kas reglamentē Savienības iestāžu darbību laikā, tostarp

pienākumu ievērot saprātīga termiņa principu, kā arī tiesiskās drošības, iegūto tiesību ievērošanas un tiesiskās palāvības aizsardzības principus. Pārējie Slovēnijas Republikas iebildumi ir jāizvērtē šajā kontekstā.

b) Par iebildumu, ka Komisija esot pārmērīgi novilcinājusi savu pilnvaru izmantošanu

- 108 Kā ir norādījusi Slovēnijas Republika, pat ja nav noteikts konkrēts termiņš, tiesiskās drošības pamatprasība nepieļauj to, ka Komisija bezgalīgi var novilcināt savu pilnvaru izmantošanu (spriedums, 2013. gada 15. janvāris, Spānija/Komisija, T-54/11, EU:T:2013:10, 29. punkts).
- 109 Līdz ar to ir jāpārbauda apstrīdētās regulas pieņemšanas procedūras norise un jāizvērtē, kādā mērā šīs lietas apstākļi varēja attaisnot tās ilgumu.
- 110 Kā izriet no šī sprieduma 31. un 32. punkta, Horvātijas Republika savā 2008. gada 8. septembra sarunu nostājā ir lūgusi, lai tās atzīto vīna vīnogu šķirņu valsts līmeņa saraksts tiktu iekļauts to vīnogu šķirņu vai to sinonīmu sarakstā, kas satur ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un kas drīkst būt norādīti vīna marķējumā. Pēc tam tā savas sarunu nostājas papildinājumā 2011. gada 28. janvārī atsauca šo lūgumu, pamatojoties uz to, ka Komisija sagatavos šo sarakstu pēc pievienošanās Savienībai.
- 111 Kā norādīts šī sprieduma 29. punktā, tikai 2011. gada 6. decembrī, proti, pēc tam, kad Horvātijas Republika bija atsaukusi iepriekš 110. punktā minēto lūgumu, Slovēnijas Republika iesniedza Komisijai Regulas Nr. 1234/2007 118.c pantā (kas atbilst Regulas Nr. 479/2008 35. pantam) paredzētos tehniskos dokumentus par vīna nosaukumu “Teran” kā tādu – šī nosaukuma kā ACVN aizsardzībai minētās regulas 118.b panta izpratnē. Kā izriet no šī sprieduma 27. un 28. punkta, pirms šī datuma Slovēnijas noteiktos apvidos ražoto kvalitatīvo vīnu sarakstā nosaukums “Teran” kā papildnorāde bija asociēts ar nosaukumu “Kras”, vispirms kā “Kras, teran”, pēc tam kā “Teran, Kras”.
- 112 Šajā ziņā, pirmkārt, no šīs lietas materiāliem izriet, ka Horvātijas Republika vēlākais 2013. gada 13. maija vēstulē bija darījusi zināmas Komisijai savas bažas par iespēju turpināt izmantot vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” pēc tās pievienošanās Savienībai. Saistībā ar šo vēstuli notika plaša rakstveida sarakste, kā arī vairākas divpusējas sanāksmes starp Komisiju un Slovēnijas Republiku, tostarp 2014. gada 24. septembrī, 11. novembrī un 4. decembrī, 2015. gada 26. janvārī un 8., 14. un 16. jūlijā un 2017. gada janvārī.
- 113 Turklāt Slovēnijas Republika vairākkārt nosūtīja Komisijai dokumentus, kā arī papildinformāciju par ACVN “Teran”. 2016. gada 20. janvārī tā iesniedza arī rakstveida atbildes uz Komisijas uzdotajiem jautājumiem par šo ACVN, marķēšanas praksi un Savienības tiesisko regulējumu.
- 114 Iepriekš 110.–113. punktā minētie elementi pierāda, ka visā laikposmā pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas Komisija nav bijusi pasīva. Tāpat no lietas materiāliem neizriet, ka tā būtu novilcinājusi diskusiju sākšanu ar attiecīgajām pusēm vai ka tā būtu vilcinājusi šādas diskusijas. Gluži pretēji, tā centās apkopot visu nepieciešamo informāciju un mēģināja sarunu ceļā rast risinājumu iepriekš 112. punktā minētajā Horvātijas Republikas 2013. gada 13. maija vēstulē izvirzītajiem problēmjautājumiem.
- 115 Otrkārt, no Regulas Nr. 1308/2013 107. panta 3. punkta (kas atbilst Regulas Nr. 1234/2007 118.s panta 4. punktam) izriet, ka līdz 2014. gada 31. decembrim Komisija pēc savas iniciatīvas varēja nolemt atsaukt automātiski piešķirto aizsardzību esošajiem vīnu nosaukumiem, kurus bija deklarējušas dalībvalstis, tostarp Slovēnijas ACVN “Teran”, ja tie neatbilst vai vairs neatbilst šīs pašas regulas 93. pantā paredzētajiem ACVN izmantošanas nosacījumiem. Tā kā Horvātijas Republikai marķēšanas jomā piešķirtā atkāpe attiecībā uz vārdu “teran” tika piemērota tikai tāpēc, ka pastāvēja Slovēnijas

ACVN ar tādu pašu nosaukumu, Komisija pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas tādējādi varēja likumīgi sagaidīt tās dokumentācijas pārbaudes iznākumu, kuru Slovēnijas Republika bija iesniegusi attiecībā uz ACVN “Teran”.

- 116 Treškārt, 2017. gada 18. janvāra vēstulē Slovēnijas Republikai Komisija norādīja, ka tai līdz 2017. gada 30. jūnijam vēl ir jāpieņem lēmums par Horvātijas ACVN “Hrvatska Istra” – kurš ir tieši saistīts ar vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” – tehniskajiem dokumentiem. Atbildot uz procesa organizatoriskajiem pasākumiem, Komisija norādīja – šī Horvātijas ACVN tehniskajos dokumentos ir skaidri paredzēts, ka nosaukuma “teran” norādīšana marķējumā ir atļauta laišanas tirgū nolūkā ar nosacījumu, ka šis nosaukums ir izvietots tajā pašā vizuālajā laukā kā ACVN “Hrvatska Istra” nosaukums. Komisija arī precizēja, ka, ņemot vērā diskusiju ilgumu un pozitīvas attīstības neesamību jautājumā par nosaukumu “teran”, tā varēja vienīgi secināt, ka starp attiecīgajām dalībvalstīm nav iespējams panākt vienošanos, un nolēma pieņemt apstrīdēto regulu, pārņemot Horvātijas ACVN “Hrvatska Istra” tehniskajos dokumentos paredzēto marķēšanas kārtību un nesagaidot šīs dokumentācijas izskatīšanai noteiktā termiņa beigas.
- 117 Ceturtkārt, kā izriet no apstrīdētās regulas 3. apsvēruma, Komisija gaidīja, ka Slovēnijas Republika un Horvātijas Republika radīs risinājumu sarunu ceļā, tomēr tas galu galā izrādījās neiespējami par spīti Komisijas centieniem šajā ziņā.
- 118 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka četru gadu laikā pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas Komisija aktīvi turpināja “teran” dokumentācijas analīzi, kuras sensitīvo raksturu tā tāpat kā Slovēnijas Republika vairākkārt bija uzsvērusi, un ka tā nav bezgalīgi novilcinājusi savu pilnvaru izmantošanu. Gluži pretēji, kā izriet no šī sprieduma 116. punkta, tā pat izvēlējās negaidīt 2017. gada 30. jūnija termiņu Horvātijas ACVN “Hrvatska Istra” tehniskās dokumentācijas pārbaudei, lai pieņemtu apstrīdēto regulu.
- 119 Līdz ar to Slovēnijas Republikas iebildums par to, ka Komisija esot pārmērīgi novilcinājusi savu pilnvaru izmantošanu, ir jānoraida kā nepamatots.

c) Par iebildumu saistībā ar apstrīdētās regulas atpakaļejošā spēka nelikumīgo apjomu

- 120 Kā izriet no iepriekš 99. punktā minētās judikatūras, tiesiskās drošības princips būtībā neļauj piešķirt Savienības tiesību aktiem atpakaļejošu spēku. Tomēr šo aizliegumu var nepiemērot, ja ir izpildīti divi kumulatīvi nosacījumi, proti, pirmkārt, ja apstrīdētā akta mērķis prasa piešķirt tam atpakaļejošu spēku un, otrkārt, ja ir tikusi pienācīgi ievērota ieinteresēto personu tiesiskā palāvība.
- 121 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai apstrīdētās regulas atpakaļejošā spēka apjoms atbilst abiem 120. punktā atgādinātajiem nosacījumiem.

1) Par apstrīdētās regulas mērķi

- 122 No judikatūras izriet, ka ar atpakaļejošu spēku piemērojamu Savienības aktu pamatojumā skaidri un nepārprotami ir jāietver norādes, kas pamato vēlamo atpakaļejošo spēku (spriedums, 1993. gada 1. aprīlis, *Diversinte* un *Iberlacta*, C-260/91 un C-261/91, EU:C:1993:136, 10. punkts). Tāpat tiek prasīts, lai ar šādu atpakaļejošu spēku piemērojamais akts būtu piemērots izvīrītā mērķa sasniegšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1991. gada 11. jūlijs, *Crispoltoni*, C-368/89, EU:C:1991:307, 18. punkts).
- 123 Šajā lietā no apstrīdētās regulas 8. apsvēruma izriet, ka šai regulai bija jāstājas spēkā dienā, kad Horvātijas Republika pievienojās Savienībai, – 2013. gada 1. jūlijā, jo lūgums par vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “teran” iekļaušanu Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā bija iesniegts pirms minētās

pievienošanās dienas, šajā valstī tās pievienošanās brīdī bija pastāvējusi marķēšanas prakse saistībā ar nosaukumu “teran” un apstrīdētās regulas pieņemšana tika atlikta, kamēr sarunās tiek rasts risinājums ar Slovēnijas Republiku.

- 124 Tādējādi apstrīdētā regula būtībā ir vērsta uz to, lai, pamatojoties uz Horvātijas šajā ziņā izteikto lūgumu, aizsargātu šajā valstī 2013. gada 30. jūnijā pastāvošo marķēšanas praksi, kura turklāt nav tikusi apstrīdēta. Šajā nolūkā bija jāatrisina konfliktsituācija starp, no vienas puses, šo praksi, kura tolaik bija likumīga, un, no otras puses, tiesībām, kas izriet no Slovēnijas ACVN “Teran”, kurš bija iegūts pirms Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai dienas, sākot no dienas, kad radās šis konflikts.
- 125 Pirmkārt, kā norādīts iepriekš 105. punktā, Komisija nevarēja pieņemt deleģēto regulu, ar ko pirms Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai dienas tiek piešķirta atkāpe saistībā ar attiecīgo Horvātijas marķēšanas praksi, jo tai nebija *ratione loci* kompetences pieņemt šādu aktu attiecībā uz trešo valsti.
- 126 Turklāt, kā norādīts šī sprieduma 103. punktā, no Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas izriet, ka Komisijai, kura nevarēja sākt apstrīdētās regulas pieņemšanas procesu pirms Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai, izvērtējot tādas valstu marķēšanas prakses esamību, uz kuru varētu attiekties atkāpe no vispārējām Savienības tiesību normām marķēšanas jomā, bija jāņem vērā brīdis, kad Horvātijas Republika pievienojās Savienībai, nevis kāds cits vēlāks brīdis.
- 127 Otrkārt, ņemot vērā ar nosaukumu “teran” saistītā jautājuma sensitīvo raksturu abās attiecīgajās valstīs, Komisija varēja leģitīmi mēģināt rast risinājumu sarunās ar abām šīm valstīm, sākot no konflikta rašanās 2013. gada 1. jūlijā, un tam bija vajadzīgs noteikts laiks. Kā konstatēts iepriekš 118. punktā, Komisija no šī datuma līdz pat apstrīdētās regulas pieņemšanai aktīvi turpināja “teran” dokumentācijas pārbaudi.
- 128 Turklāt lietas dalībnieki neapstrīd, ka Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas mērķis tieši ir ļaut Komisijai paredzēt atkāpes, lai ļautu turpināt pastāvošo marķēšanas praksi pēc valsts pievienošanās Savienībai. Kā atbildēs uz procesa organizatoriskajiem pasākumiem ir atzinusi pati Slovēnijas Republika, šāds atpakaļejošs spēks bija nosakāms, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt likumīgās marķēšanas prakses nepārtrauktību, līdz ar to, negrozot apstrīdētās regulas būtību, nav iespējams atcelt tikai šīs regulas 3. panta otro daļu.
- 129 Šajā kontekstā, ja Komisijai tiktu noteikts pienākums ņemt vērā valsts pievienošanās Savienībai brīdi, lai izvērtētu konkrētas marķēšanas prakses esamību, neļaujot tai pievienošanās dienā ar atpakaļejošu spēku piemērot atkāpi attiecībā uz šo pašu marķēšanas praksi, lai gan tai tiesiski un faktiski nav iespējas pieņemt regulu tajā pašā dienā, kad šī valsts pievienojas Savienībai, Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā paredzētajam deleģējumam tiktu atņemta jebkāda lietderīgā iedarbība.
- 130 Līdz ar to ir jāsecina, ka apstrīdētajai regulai bija vispārējo interešu mērķis, kura dēļ tai bija jāpiešķir tāds atpakaļejošs spēks kā šīs regulas 3. pantā paredzētais.

2) Par Slovēnijas vīnu ražotāju tiesiskās palāvības ievērošanu

- 131 Saistībā ar Slovēnijas vīnu ražotāju tiesiskās palāvības ievērošanu ir jāpārbauda, vai saskaņā ar iepriekš 96. punktā minēto judikatūru Komisija ir tiem radījusi pamatotas cerības, ka Horvātijas Republikai netiks piešķirta nekāda atkāpe ar atpakaļejošu spēku saistībā ar nosaukuma “teran” norādīšanu tās teritorijā ražoto vīnu marķējumā. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka par šādiem solījumiem, lai arī kādā formā tie būtu paziņoti, ir uzskatāma konkrēta, beznosacījumu un saskanīga informācija (skat. spriedumu, 2018. gada 22. novembris, Portugāle/Komisija, T-31/17, EU:T:2018:830, 86. punkts un tajā minētā judikatūra) no pilnvarotiem un uzticamiem avotiem (spriedums, 2018. gada 9. marts, Portugāle/Komisija, T-462/16, nav publicēts, EU:T:2018:127, 20. punkts).

- 132 Lai pierādītu, ka Komisija ir radījusi tiesisko palāvību Slovēnijas vīnu ražotājiem, Slovēnijas Republika būtībā atsaucas uz Īstenošanas regulas Nr. 753/2013 – kurā Horvātijas Republikai bija paredzētas atkāpes marķēšanas jomā – pieņemšanu dažus mēnešus pēc tās pievienošanās Savienībai, kā arī uz personas B, Komisijas locekļa, kurš ir atbildīgs par lauksaimniecību un lauku attīstību, preses atašeja 2013. gada 22. aprīļa paziņojumu, saskaņā ar kuru, izmantojot nosaukumu “teran”, nevar tikt tirgots nekāds Horvātijas vīns. Slovēnijas Republika arī balstās uz to, ka Horvātijas Republika nav lūgusi iekļaut nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļas sarakstā.
- 133 Vispirms, runājot par Īstenošanas regulu Nr. 753/2013, kas pieņemta neilgi pēc Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai, no šīs regulas 3. apsvēruma, kā arī 1. panta 2. punkta faktiski izriet, ka Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļa bija jāgroza pēc tam, kad Horvātijas Republika bija iesniegusi šādu lūgumu, un ka šis grozījums nebija saistīts ar nosaukumu “teran”. Tomēr no Īstenošanas regulas Nr. 753/2013 nekādi neizriet, ka attiecīgais Horvātijas Republikas lūgums būtu bijis izsmelošs un ka, pieņemot šo regulu, Komisija esot apstiprinājusi Slovēnijas vīnu ražotājiem, ka Horvātijas Republikai nevar tikt piešķirta nekāda cita atkāpe marķēšanas jomā. Tādējādi šajā kontekstā nevar būt runas par *nemo potest venire contra factum proprium* principa pārkāpumu.
- 134 Šajā ziņā Slovēnijas Republikas izvirzīto šķietami skaidro Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta interpretāciju, saskaņā ar kuru visas atkāpes ir nosakāmas pievienošanās brīdī, nav sniegusi pati Komisija. Lietas materiālos nav neviena pierādījuma elementa, kas ļautu pierādīt, ka Komisija kopš Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai būtu publiski piekritusi Slovēnijas Republikas interpretācijai un tādējādi būtu vēlējusies izslēgt jebkādas atkāpes marķēšanas jomā attiecībā uz nosaukumu “teran”.
- 135 Turpinājumā, runājot par apgalvoto Horvātijas Republikas lūguma iekļaut nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā neesamību, kā arī to, ka pirms pievienošanās nebija notikušas sarunas par šo jautājumu, šādus elementus – ja pieņem, ka tie ir pierādīti, – nevar uzskatīt par konkrētiem Komisijas solījumiem vai par situāciju, kuru iepriekš ir radījusi pati Komisija.
- 136 Kā izriet no šī sprieduma 111. punkta, jāpiebilst, ka Slovēnijas Republika tikai 2011. gada 6. decembrī iesniedza Komisijai Regulas Nr. 1234/2007 118.c pantā (kas atbilst Regulas Nr. 479/2008 35. pantam) paredzētos tehniskos dokumentus saistībā ar vīna nosaukumu “Teran” kā tādu, lai aizsargātu šo nosaukumu kā ACVN šīs regulas 118.b panta izpratnē. Kā izriet no šī sprieduma 28. un 29. punkta, pirms šī datuma nosaukums “Teran” bija ar nosaukumu “Kras” saistīta papildnorāde, kas Slovēnijas noteiktos apvidos ražotu kvalitatīvo vīnu sarakstā bija ietverta vispirms kā “Kras, teran”, pēc tam kā “Teran, Kras”.
- 137 Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka 2013. gada 22. aprīlī, proti, pēc tehnisko dokumentu par šī sprieduma 136. punktā minēto Slovēnijas nosaukumu “teran” iesniegšanas un pirms Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai, bija notikusi sanāksme starp Slovēnijas un Horvātijas lauksaimniecības ministriem. Šīs sanāksmes protokolā, kas ir ietverts Horvātijas Republikas iestāšanās raksta 6. pielikumā, ir norādīts, ka šīs divpusējās sanāksmes mērķis bija apspriest jautājumu par “teran vīnu” un iespējamu kopīgu risinājumu, kas Horvātijas vīnu ražotājiem pēc 2013. gada 1. jūlija ļautu turpināt izmantot uz to vīniem norādi “teran”, neraugoties uz tāda paša nosaukuma Slovēnijas ACVN esamību. Tādējādi kopš šīs sanāksmes Slovēnijas Republika nevarēja nezināt par Horvātijas Republikas vēlmi aizsargāt savu marķēšanas praksi no tās pievienošanās Savienībai brīža.
- 138 Turklāt, ņemot vērā Horvātijas Republikas 2008. gada sarunu nostāju un pēc tam Horvātijas Republikas 2011. gada 28. septembra sarunu nostājas papildinājumu, kurā Horvātijas Republika norādīja, ka tā gaida, ka jautājums par iespējamām atkāpēm marķēšanas jomā tiks atrisināts pēc tās pievienošanās Savienībai, Slovēnijas Republika nevarēja neņemt vērā iespēju, ka Komisija izmantos Regulas Nr. 1234/2007 118.j pantā un vēlāk Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā paredzēto pilnvarojumu noteikt šādas atkāpes. Tas tā vēl jo vairāk ir saistībā ar jautājumu par nosaukumu “teran”, kuru Horvātijas Republika bija tieši izvirzījusi iepriekš 137. punktā minētajā sanāksmē.

- 139 Visbeidzot, attiecībā uz personas B, Komisijas locekļa, kurš ir atbildīgs par lauksaimniecību un lauku attīstību, preses atašeja 2013. gada 22. aprīļa paziņojumu, saskaņā ar kuru, izmantojot nosaukumu “teran”, nevar tirgot nekādu Horvātijas vīnu, ir jākonstatē, ka šis paziņojums īsumā ir pārņemts Horvātijas žurnāla *HRT* 2013. gada 23. aprīlī publicētajā rakstā. Taču šāds paziņojums, pieņemot, ka to ir sniedzis avots, kurš tiek uzskatīts par tādu, kuram ir atļauts pārstāvēt Komisiju, pats par sevi nevar tikt uzskatīts par “konkrētiem un saskanīgiem” Komisijas sniegtiem solījumiem.
- 140 Turklāt šis paziņojums tika atspēkots vēlākais tad, kad, uzzinot par Horvātijas Republikas bažām saistībā ar nosaukuma “teran” izmantošanu un izvērtējot pastāvošo situāciju, kā arī dažādās varbūtējās iespējas, Komisija paziņoja dalībvalstīm regulas projektu saistībā ar *GREX WINE* ekspertu grupas 2014. gada 8. septembra sanākumi. No šā brīža, proti, krietni pirms iepriekš 115. punktā minētā 2014. gada 31. decembra termiņa beigām, vairs nevarēja būt runas par konkrētiem, beznosacījumu un saskanīgiem Komisijas solījumiem, atbilstoši kuriem Slovēnijas ACVN “Teran” joprojām būs “absolūta aizsardzība”.
- 141 Papildus tam, kā ir norādījusi Komisija, saskaņā ar Regulas Nr. 1234/2007 118.s pantu, kas tagad ir Regulas Nr. 1308/2013 107. panta 3. punkts, Komisija līdz 2014. gada 31. decembrim varēja nolemt atsaukt aizsardzību, kas bija piešķirta līdz šim brīdim automatiski aizsargātajiem nosaukumiem, ja tā konstatētu, ka tie neatbilst ACVN kritērijiem, kas secīgi paredzēti Regulas Nr. 1234/2007 118.b pantā un pēc tam Regulas Nr. 1308/2013 93. pantā. Šajā ziņā Slovēnijas Republika nevar apgalvot, ka Komisijai nebija nekāda iemesla atsaukt nosaukumam “Teran” piešķirto aizsardzību. Tā kā nav pierādījumu elementu, kas parādītu, ka Komisija ir tieši sniegusi šādu solījumu Slovēnijas Republikai, šāda subjektīva uztvere nevar tikt pielīdzināta Komisijas sniegtam konkrētam un beznosacījumu solījumam.
- 142 Līdz ar to Slovēnijas Republika nekādi nav pierādījusi, ka Komisija tās vīna ražotājiem būtu radījusi tiesisko paļāvību par to, ka apstrīdētā regula netiks pieņemta.
- 143 Turklāt attiecībā konkrēti uz apstrīdētajai regulai piešķirto atpakaļejošo spēku ir jākonstatē, ka Slovēnijas Republika neilgi pēc tās pievienošanās Savienībai 2004. gada 1. maijā pati bija saņēmusi atkāpes marķēšanas jomā ar Regulas Nr. 1429/2004 pieņemšanu 2004. gada 9. augustā. Kā izriet no šīs regulas 3. panta, tajā jau bija paredzēts, ka piešķirtās atkāpes būs piemērojamas ar atpakaļejošu spēku no Slovēnijas Republikas pievienošanās dienas.
- 144 Turklāt, kā Slovēnijas Republika ir norādījusi prasības pieteikuma 53. un 54. punktā, pēc Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanās Savienībai 2007. gada 1. janvārī Komisija pieņēma arī divas regulas, ar kurām attiecībā uz šīm valstīm tika atļautas atkāpes marķēšanas jomā ar atpakaļejošu spēku. Runa bija, pirmkārt, par Komisijas Regulu (EK) Nr. 382/2007 (2007. gada 4. aprīlis), ar ko groza Regulu Nr. 753/2002 (OV 2007, L 95, 12. lpp.), kas bija piemērojama no 2007. gada 1. aprīļa, un, otrkārt, par Komisijas Regulu (EK) Nr. 1207/2007 (2007. gada 16. oktobris), ar ko groza Regulu Nr. 753/2002 (OV 2007, L 272, 23. lpp.), kura bija piemērojama no 2007. gada 1. jūlija.
- 145 Līdz ar to nevar secināt, ka Komisija būtu sniegusi Slovēnijas vīnu ražotājiem konkrētus, beznosacījumu un saskanīgus solījumus, atbilstoši kuriem Horvātijas Republikai ar atpakaļejošu spēku netiks piešķirta nekāda atkāpe marķēšanas jomā par labu nosaukumam “teran”, pat ja šim atpakaļejošajam spēkam bija garāks termiņš nekā citās šā sprieduma 143. un 144. punktā minētajās regulās paredzētajiem termiņiem.
- 146 Turklāt, kā izriet no šī sprieduma 130. punkta, atpakaļejoša spēka piešķiršana apstrīdētajai regulai bija nepieciešama, ņemot vērā lietas apstākļus, kā to ir atzinusi arī pati Slovēnijas Republika.
- 147 Līdz ar to Slovēnijas Republika nav pierādījusi, ka apstrīdētās regulas atpakaļejošā spēka apjoms un nosacījumi ir kaitējuši Slovēnijas vīnu ražotāju tiesiskajai paļāvībai, un tās piedāvāto liecinieku nav nepieciešams uzklaut.

d) Par iebildumu saistībā ar kaitējumu Slovēnijā veiktajām pārbaudes procedūrām pret personām, kas atbildīgas par pārkāpumiem saistībā ar ACVN “Teran”

- 148 Attiecībā uz iespējamo kaitējumu Slovēnijā veiktajām pārbaudes procedūrām pret personām, kas atbildīgas par pārkāpumiem saistībā ar Slovēnijas ACVN “Teran”, no lietas materiāliem faktiski izriet, ka Slovēnijas iestādes laikā no 2013. līdz 2016. gadam bija veikušas dažādas pārbaudes, kuru rezultātā varēja tikt uzlikti naudas sodi tādēļ, ka uz Horvātijas Republikas izcelsmes vīna pudelēm bija norādīts nosaukums “teran”.
- 149 Tomēr, ņemot vērā iepriekš 133.–145. punktā izklāstītos apsvērumus, Slovēnijas iestādes nevarēja nezināt nedz to, ka jautājums par to, ka Horvātijas Republika izmanto nosaukumu “teran”, joprojām ir atklāts, nedz arī to, ka Komisija no 2014. gada septembra plānoja pieņemt tādu regulu kā apstrīdētā regula.
- 150 Šajā kontekstā Komisijai nevar pārmest, ka tā ir pārkāpusi tiesiskās drošības vai Slovēnijas iestāžu tiesiskās palāvības aizsardzības principus saistībā ar pārbaudes darbībām, kuras tā pati nav nedz uzdevusi veikt, nedz pieņēmusi lēmumu par tām.

e) Par iebildumu saistībā ar iegūto tiesību neievērošanu

- 151 Kā izriet no šī sprieduma 141. punkta, Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 1234/2007 118.s pantu, kas tagad ir Regulas Nr. 1308/2013 107. panta 3. punkts, līdz 2014. gada 31. decembrim varēja nolemt atsaukt Slovēnijas ACVN “Teran” piešķirto aizsardzību, ja tā konstatētu, ka tas neatbilst kritērijiem, lai saņemtu aizsardzību atbilstoši ACVN. Ievērojot iepriekš 98. punktā atgādināto judikatūru un ņemot vērā Komisijas rīcības brīvību noteikt atkāpes marķēšanas jomā atbilstoši Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajai daļai, Slovēnijas Republika nevar apgalvot, ka šajā lietā ir pieļauts iegūto tiesību obligātās ievērošanas pārkāpums.
- 152 Tāpēc ir jānoraida arī Slovēnijas Republikas iebildumi par iegūto tiesību neievērošanu.
- 153 Tādējādi no šī sprieduma 101.–152. punkta izriet, ka visi Slovēnijas Republikas iebildumi par tiesiskās drošības, tiesiskās palāvības aizsardzības un iegūto tiesību ievērošanas principu pārkāpumu ir jānoraida kā nepamatoti.

2. Par samērīguma principa pārkāpumu

- 154 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai noteiktu, vai tiesību norma atbilst samērīguma principam, ir jāpārbauda, vai ar tajā izmantotajiem līdzekļiem var sasniegt izvirzīto mērķi un vai tie nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tā sasniegšanai (spriedums, 2001. gada 22. novembris, Nīderlande/Padome, C-301/97, EU:C:2001:621, 131. punkts; skat. arī spriedumu, 2006. gada 15. marts, Itālija/Komisija, T-226/04, nav publicēts, EU:T:2006:85, 86. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 155 Šajā lietā, kā izklāstīts iepriekš 124. punktā, apstrīdētās regulas mērķis būtībā ir aizsargāt Horvātijā līdz 2013. gada 30. jūnijam pastāvošo likumīgo praksi marķēšanas jomā un atrisināt konfliktu starp šo praksi un Slovēnijas ACVN “Teran” aizsardzību.
- 156 Tā kā – kā tostarp norādīts iepriekš 105. punktā – Komisija nevarēja sākt apstrīdētās regulas pieņemšanas procesu pirms Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai, jo tai šajā ziņā nebija *ratione loci* kompetences, Komisijai noteikti bija jāpiešķir apstrīdētajai regulai atpakaļejošs spēks, lai no 2013. gada 1. jūlija nodrošinātu Horvātijas Republikā pastāvošās marķēšanas prakses aizsardzību, kā tas ir secināts šī sprieduma 130. punktā.

- 157 Turklāt brīdi, kad Horvātija pievienojās Savienībai, tajā pastāvošās marķēšanas prakses aizsardzība nevarētu tikt nodrošināta, ja apstrīdētās regulas atpakaļejošais spēks būtu ierobežots tikai ar dažiem mēnešiem, neietverot visu laikposmu no Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai līdz šīs regulas pieņemšanai. Līdz ar to, pat ja atpakaļejošais spēks – patiešām drīzāk izņēmuma kārtā – aptver vairākus gadus, isāks atpakaļejošais spēks nebūtu ļāvis sasniegt mērķi, ko bija iecerēts panākt ar šo atpakaļejošo spēku.
- 158 Turklāt atpakaļejošā spēka ilgums šajā lietā var būt saistīts ar lietas materiālu īpaši sensitīvo raksturu, kas atgādināts šī sprieduma 118. punktā, kā arī ar to sarunu ilgumu, kuras Komisija bija organizējusi, lai panāktu izlīgumu starp attiecīgajām valstīm. Šajā ziņā, kā secināts iepriekš 114. punktā, visā laikposmā pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas Komisija nav bijusi pasīva. Tāpat nav pierādīts, ka tā būtu novilcinājusi diskusiju sākšanu ar attiecīgajām pusēm vai ka tā būtu vilcinājusi šādas diskusijas. Gluži pretēji, tā centās apkopot visu nepieciešamo informāciju un mēģināja rast risinājumu sarunu ceļā starp attiecīgajām pusēm no brīža, kad tā ieguva *ratione loci* kompetenci, lai piemērotu Regulas Nr. 1234/2007 118.j pantu, kas tagad ir Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrā daļa, proti, kopš Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai.
- 159 Tādējādi, neraugoties uz tā apjomu, apstrīdētās regulas atpakaļejošais spēks ļauj sasniegt izvirzīto mērķi un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šajā nolūkā.
- 160 Līdz ar to Slovēnijas Republikas argumenti par samērīguma principa pārkāpumu ir jānoraida kā nepamatoti.
- 161 Tādējādi otrais pamats kopumā ir jānoraida.

C. Par trešo pamatu – Hartas 17. panta un ECPAK 1. protokola 1. panta pārkāpumu

- 162 Slovēnijas Republika apgalvo, ka, pieņemot apstrīdēto regulu, Komisija ir nesamērīgi pārkāpusi Slovēnijas vīna ražotāju intelektuālā un komerciālā īpašuma tiesības un tātad viņu pamattiesības uz īpašumu, kas aizsargātas ar Hartas 17. pantu un ECPAK 1. protokola 1. pantu. Šajā ziņā tā ir izvirzījusi vairākus argumentus.
- 163 Pirmkārt, pretēji intelektuālā īpašuma tiesībām, kas saistītas ar ACVN “Teran”, tas, ka Horvātijas ražotāji izmanto vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran”, neesot uzskatāms par mantiskajām tiesībām Hartas 17. panta vai ECPAK 1. protokola 1. panta izpratnē. Tādējādi Komisija esot līdzsvarojusi divas tiesiskās intereses, kas itin nemaz nav līdzvērtīgas.
- 164 Otrkārt, tas, ka Horvātijas vīna ražotāji izmanto vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran”, kas ir ACVN “Teran” pilnīgs homonīms, radot risku, ka patērētāji varētu viegli tikt maldināti, kā to it īpaši parādot 2016. gada 21. janvāra spriedums *Viiniverla* (C-75/15, EU:C:2016:35) un Komisijas Regulas (EK) Nr. 1166/2009 (2009. gada 30. novembris), ar kuru groza un labo Komisijas Regulu (EK) Nr. 606/2009, ar ko nosaka konkrētus sīki izstrādātus Padomes Regulas (EK) Nr. 479/2008 īstenošanas noteikumus attiecībā uz vīnkopības produktu kategorijām, vīndarības metodēm un piemērojamiem ierobežojumiem (OV 2009, L 314, 27. lpp.), pieņemšana. Šāda nosaukuma “teran” izmantošana esot pretrunā arī Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 1. un 2. punktam un ļaujot Horvātijas ražotājiem nepamatoti gūt labumu no attiecīgā Slovēnijas ACVN reputācijas. Turklāt apstrīdētās regulas rezultātā ACVN “Teran” varētu tikt atņemts tā saturs, pat piešķirot tam vispārīgas īpašības, kuras liegtu tam aizsardzību, un tas būtu pretrunā Regulas Nr. 1308/2013 103. panta 3. punktā ietvertajam tiešajam aizliegumam.

- 165 Treškārt, apstrīdētā regula pārsniedzot to, kas ir saprātīgs un nepieciešams tiesiskajā regulējumā ACVN jomā izvirzīto mērķu sasniegšanai, jo Horvātijas ražotāji varot izmantot nosaukuma “teran” sinonīmu, proti, nosaukumu “istrijanac”. Šajā ziņā Slovēnijas Republika atsaucas uz 2005. gada 12. maija spriedumu *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia* un *ERSA* (C-347/03, EU:C:2005:285). Turklāt apstrīdētā regula varot radīt būtisku ekonomisko kaitējumu Slovēnijas vīnu ražotājiem.
- 166 Slovēnijas Republika piebilst, ka Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta pirmā daļa, kā to pierādot pašas Komisijas prakse, it īpaši attiecībā uz Horvātijas vīnogu šķirņu nosaukumiem ‘Barbera’ un ‘Portugizac’, kā arī ‘Montepulciano’, nepieļauj automatisku atkāpi attiecībā uz visām pastāvošajām marķēšanas praksēm. Šajā ziņā Slovēnijas Republika uzskata, ka Komisija nav ievērojusi vispārējo vienlīdzīgas attieksmes principu, jo tā pret līdzīgām situācijām esot attiekusies atšķirīgi.
- 167 Ceturtkārt, apstrīdētās regulas pieņemšana gandrīz četrus gadus pēc Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai esot pretrunā samērīguma principam. Komisija turklāt esot rīkojusies neatbilstoši tās iepriekšējai praksei līdzīgās situācijās, un šai atšķirīgajai pieejai neesot nekāda objektīva iemesla.
- 168 Piektkārt, Slovēnijas Republika arī apgalvo, ka Komisijas iespēja paredzēt atkāpi brīdī, kad jauna dalībvalsts pievienojas Savienībai, ir pakārtota tās dalībvalsts piekrišanai, kuras ražotājiem ir ACVN, kā tas izrietot no LES 49. panta otrās daļas. Komisijai pirms deleģētā akta pieņemšanas esot vismaz jāņem vērā attiecīgās dalībvalsts viedoklis.
- 169 Komisija, kuru atbalsta Horvātijas Republika, apstrīd Slovēnijas Republikas argumentus.

1. Principu izklāsts

- 170 Tiesības uz īpašumu ir pamattiesības, kas nostiprinātas Hartas 17. pantā. Tomēr šīs tiesības nav absolūta prerogāta. Kā izriet no Hartas 52. panta 1. punkta, tiesību uz īpašumu izmantošanai var tikt piemēroti ierobežojumi – ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi ir paredzēti tiesību aktos, faktiski atbilst Savienības vispārējo interešu mērķiem un attiecībā uz vēlamo mērķi nav uzskatāmi par nesamērīgu un nepieņemamu traucējumu, kas apdraud pašu tādējādi garantēto tiesību būtību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 70. punkts).
- 171 Attiecībā uz samērīguma principa ievērošanas pārbaudi tiesā Tiesa ir atzinusi, ka Savienības likumdevējam, izmantojot tam piešķirtās pilnvaras, ir jāpiešķir plaša rīcības brīvība jomās, kurās tam ir jāizdara izvēle ar politiku, ekonomiku vai sociālām lietām saistītos jautājumos un kurās tam ir jāveic sarežģīts novērtējums. Tas tā it īpaši ir attiecībā uz kopējo lauksaimniecības politiku – jomu, kurā Savienības likumdevējam ir plaša rīcības brīvība, kas atbilst politiskajai atbildībai, kura tam ir noteikta LESD 40.–43. pantā (spriedumi, 2011. gada 17. marts, *AJD Tuna*, C-221/09, EU:C:2011:153, 80. punkts, un 2013. gada 14. marts, *Agrargenossenschaft Neuzelle*, C-545/11, EU:C:2013:169, 43. punkts).
- 172 Turklāt šī plašā rīcības brīvība nav rezervēta tikai likumdevējam. Ir nospriests, ka Padome kopējās lauksaimniecības politikas jomā var nolemt piešķirt Komisijai plašu rīcības brīvību (skat. rīkojumu, 2010. gada 22. marts, SPM/Padome un Komisija, C-39/09 P, nav publicēts, EU:C:2010:157, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 173 Ņemot vērā, ka šajā lietā Komisijai ir plaša rīcības brīvība, kas saistīta ar pastāvošās marķēšanas prakses ņemšanu vērā, kā tas izriet no šī sprieduma 171. un 172. punkta, tikai acīmredzama šajā jomā veiktā pasākuma neatbilstība Komisijas izvirzītajam mērķim var ietekmēt šāda pasākuma tiesiskumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1994. gada 13. decembris, *SMW Winzersekt*, C-306/93, EU:C:1994:407, 21. punkts, un 2009. gada 2. jūlijs, *Bavaria* un *Bavaria Italia*, C-343/07, EU:C:2009:415, 81. punkts).

Līdz ar to vienīgais kritērijs, kas ir jāpiemēro šajā kontekstā, ir nevis tas, vai Komisijas veiktais pasākums bija vienīgais vai labākais iespējamais pasākums, bet gan tas, vai šis pasākums nebija acīmredzami neatbilstošs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 21. jūlijs, *Beneo-Orafti*, C-150/10, EU:C:2011:507, 77. punkts, un 2011. gada 28. jūlijs, *Agrana Zucker*, C-309/10, EU:C:2011:531, 44. punkts).

- 174 Šis ierobežotais pārbaudes apjoms tomēr nenozīmē, ka Savienības tiesas nevar pakļaut apstrīdētos pasākumus stingrai pārbaudei, lai pārlicinātos par to samērīgumu. Šajā ziņā Savienības tiesām tostarp ir jāpārlicinās, ka attiecīgā Savienības iestāde ir pilnībā ņēmusi vērā pastāvošās intereses papildus galvenajam izvirzītajam mērķim (spriedums, 2012. gada 12. jūlijs, *Association Kokopelli*, C-59/11, EU:C:2012:447, 40. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2001. gada 12. jūlijs, *Jippes u.c.*, C-189/01, EU:C:2001:420, 85. punkts) un ka šajā kontekstā ir pienācīgi ņemtas vērā nelabvēlīgi skarto personu intereses (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1997. gada 17. jūlijs, *Affish*, C-183/95, EU:C:1997:373, 43. punkts).

2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

- 175 Šajā lietā apstrīdētajā regulā ir paredzēta atkāpe no aizlieguma ietvert Horvātijas vīnu marķējumā norādi par vīna vīnogu šķirni “teran”. Tātad šīs regulas mērķis nav liegt tirgot vīnus, kuriem ir Slovēnijas ACVN “Teran”, nedz arī *a fortiori* atcelt šo ACVN. Komisija turpreti ir paplašinājusi to personu grupu, kurām ir tiesības izmantot nosaukumu “teran” to vīnu marķējumā, lai iekļautu šajā grupā arī Horvātijas vīnu ražotājus. Šajā ziņā Komisija ir ierobežojusi tās no tiesībām uz īpašumu izrietošās aizsardzības apjomu, kas piešķirta Slovēnijas ACVN “Teran” izmantotājiem, jo apstrīdētās regulas dēļ tie ir zaudējuši monopolu attiecībā uz nosaukuma “Teran” izmantošanu to vīnu marķējumā.
- 176 Šajā kontekstā ir jāpārbauda, vai iepriekš 170.–173. punktā minētajā judikatūrā noteiktie nosacījumi patiešām ir ievēroti.
- 177 Vispirms – nav ticis apstrīdēts, ka attiecīgā atkāpe marķēšanas jomā bija paredzēta Komisijas deleģētajā regulā, kas pati savukārt tika pieņemta, pamatojoties uz Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā paredzēto deleģējumu. Līdz ar to nosacījums par to, ka tiesību uz īpašumu aizskārumam ir jābūt paredzētam tiesību aktos, šajā lietā ir izpildīts. Turklāt lietas dalībnieki to nekādi nav apstrīdējuši.
- 178 Turpinājumā, runājot par apstrīdētās regulas mērķi, šī sprieduma 123. un 124. punktā jau ir norādīts, ka šīs regulas mērķis ir aizsargāt Horvātijā 2013. gada 30. jūnijā pastāvošo marķēšanas praksi un atrisināt tās pievienošanās Savienībai brīdī radušos konfliktu starp šo marķējuma praksi, no vienas puses, un Slovēnijas ACVN “Teran”, no otras puses. Šis mērķis ir saistīts ar nepieciešamību saskaņot Horvātijas Republikas un Slovēnijas Republikas pretrunīgos prasījumus un līdz ar to – Horvātijas un Slovēnijas ražotāju atšķirīgās intereses. Šāds mērķis, kura nolūks ir rast līdzsvaru starp Slovēnijas ACVN “Teran” izmantotāju un Horvātijas vīnu ražotāju likumīgajām interesēm, var tikt atzīts par legītimu vispārējo interešu mērķi, ko Slovēnijas Republika turklāt nav apstrīdējusi.
- 179 Visbeidzot, runājot par attiecīgās atkāpes samērību ar sasniedzamo mērķi, no apstrīdētās regulas 5. apsvēruma izriet, ka Komisija nav tikai piešķirusi parastu atkāpi, bet ir arī pārbaudījusi, vai Horvātijas Republikā tās pievienošanās Savienībai brīdī bija pastāvējusi tiesiska marķēšanas prakse. Turklāt, kā precizēts apstrīdētās regulas 6. apsvērumā, tā piemēroja strīdīgajai atkāpei īpašus nosacījumus, lai konkrēti ņemtu vērā Slovēnijas Republikas iebildumus.
- 180 Tādējādi, lai netiktu maldināts patērētājs, tā precizēja, ka vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” drīkst norādīt vienīgi to Horvātijas vīnu marķējumā, kuri ir apzīmēti ar ACVN “Hrvatska Istra”, ar nosacījumu, ka vārdi “Hrvatska Istra” un “teran” tiek norādīti vienā redzamības laukā un nosaukums “teran” tiek atveidots ar mazākiem burtiem nekā tie, kas izmantoti attiecībā uz norādi ACVN

“Hrvatska Istra”. Tiesas sēdē Komisija norādīja, ka šāds marķēšanas nosacījums ir izņēmuma gadījums, jo nevienai citai vīna vīnogu šķirnei nav paredzēti īpaši marķēšanas nosacījumi, un ka šis nosacījums paredzēts tieši tāpēc, lai ņemtu vērā Slovēnijas Republikas iebildumus.

181 Šajā kontekstā, ņemot vērā Slovēnijas Republikas izvirzītos argumentus, ir jāpārbauda, vai Komisija ir rīkojusies acīmredzami nesamērīgi ar sasniedzamo mērķi, kas atgādināts iepriekš 178. punktā.

a) Par esošo interešu līdzvērtības neesamību

182 Attiecībā uz to, ka Horvātijas vīnu ražotāju interese turpināt marķēt to vīnus ar norādi “teran” nekādā ziņā nebija līdzvērtīga to Slovēnijas vīnu ražotāju tiesībām, kuri izmanto ACVN “Teran”, ko aizsargā dažādi tiesību akti, ir jākonstatē, tāpat kā to ir darījusi Komisija, ka, izdarot politisko izvēli pieņemt Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu, Savienības likumdevējs jau ir ņēmis vērā šo elementu.

183 Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas mērķis ir tieši pieļaut izņēmumus no izmantošanas monopola, kas izriet no ACVN, ja pastāv citas intereses, proti, to vīnu ražotāju intereses, kuri neizmanto ACVN, un patērētāju intereses, kuri ir pieraduši, ka šo ražotāju ražoto vīnu marķējumā ir ietvertas konkrētas norādes. Tātad pats likumdevējs ir ieviesis iespēju paredzēt šādu atkāpi, lai ļautu tāda ACVN homonīma kā nosaukums “teran” izmantošanu to vīnu marķējumā, kuriem nav šī ACVN.

184 Šajā kontekstā pretēji tam, ko ir likusi saprast Slovēnijas Republika, ar to, ka Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā ir paredzēta vienīgi Komisijas iespēja, nevis pienākums piešķirt atkāpi vai arī ka ACVN norādīšana vīnu marķējumā ir obligāta – pretēji norādei par izmantoto vīna vīnogu šķirni –, nevar pierādīt, ka apstrīdētajā regulā ietvertā atkāpe ir acīmredzami nesamērīga attiecībā pret sasniedzamo vispārējo interešu mērķi.

b) Par vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “teran” un ACVN “Teran” homonīmiju

185 Runājot par vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “teran” un Slovēnijas ACVN “Teran” homonīmiju, vispirms no Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas formulējuma nekādi neizriet, ka šāds apstāklis izslēgtu jebkādu atkāpes iespēju marķēšanas jomā. Vienīgais nosacījums, kas noteikts tās piešķiršanai, ir tas, ka brīdī, kad attiecīgā valsts pievienojās Savienībai, bija pastāvējusi tiesiska marķēšanas prakse.

186 Turklāt no Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta pirmās daļas formulējuma izriet, ka tā attiecas uz situāciju, kurā vīna vīnogu šķirnes nosaukums “sastāv” no ACVN, līdz ar to homonīmija ir šajā tiesību normā paredzēts gadījums.

187 Turklāt Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 1. un 2. punktā paredzētais principiālais aizliegums, uz kuru ir atsaukusies Slovēnijas Republika, attiecas vienīgi uz jau reģistrētam nosaukumam homonīma vai daļēji homonīma nosaukuma reģistrāciju. Minētais gadījums uz šo lietu neattiecas. Proti, no lietas materiāliem nekādi neizriet, ka vīna vīnogu šķirnes nosaukums “teran” būtu bijis reģistrācijas pieteikuma priekšmets, lai reģistrētu to kā ACVN, kas konkurē ar tāda paša nosaukuma Slovēnijas ACVN.

188 Turpinājumā ir jākonstatē, pirmkārt, – Komisija ir īpaši ņēmusi vērā risku, ka patērētāji varētu tikt maldināti attiecībā uz Horvātijas vīniem, kas ražoti pēc apstrīdētās regulas stāšanās spēkā, jo, kā minēts iepriekš 179. punktā, šajā regulā šiem vīniem izņēmuma kārtā ir noteikti īpaši marķēšanas nosacījumi, ko Slovēnijas Republika nav apstrīdējusi. Tādējādi norāde uz Horvātijas vīna vīnogu šķirni “teran” patērētājam vienmēr būtu jālasa kopā ar norādi uz Horvātijas ACVN “Hrvatska Istra” (Horvātijas Istras reģions), kurai ir jābūt norādītai ar lielāka izmēra burtiem nekā nosaukumam “teran”.

- 189 Otrkārt, runājot par vīnu ar Horvātijas ACVN “Hrvatska Istra”, kas ražots pirms apstrīdētās regulas stāšanās spēkā, ir taisnība, ka saskaņā ar šīs regulas 2. pantu šo vīnu drīkst turpināt realizēt tirdzniecībā, līdz tā krājumi izbeidzas, nepastāvot pienākumam ievērot īpašus marķēšanas nosacījumus, kuri šajā regulā ir noteikti attiecībā uz vīnu, kas ražots pēc tās stāšanās spēkā brīža, un kuri ir atgādināti šī sprieduma 188. punktā. Tomēr tas ir vienkāršs pārejas režīms, kas turklāt attiecas tikai uz vīnu ar Horvātijas ACVN “Hrvatska Istra”. Tātad iespējamais sajaukšanas risks ar vīnu, kas apzīmēts ar Slovēnijas ACVN “Teran”, ir ierobežots ar noteiktiem vīniem, kuri ražoti noteiktā laikposmā un kuru izcelsme ir konkrētā reģionā.
- 190 Turklāt, kā Komisija ir paskaidrojusi savās atbildēs uz procesa organizatoriskajiem pasākumiem, nosaukums “Hrvatska Istra” Horvātijā jau bija aizsargāts brīdī, kad tā pievienojās Savienībai. Lai saglabātu šo aizsardzību kā ACVN, Horvātijas Republikai, kā izriet no Regulas Nr. 1234/2007 118.s panta 4. un 5. punkta, bija jāiesniedz tehniskie dokumenti, kas ļautu pierādīt, ka šis nosaukums patiešām atbilst šīs pašas regulas 118.b pantā paredzētajiem nosacījumiem. Komisija ir norādījusi – un tas nav ticis apstrīdēts –, ka Horvātijas Republikas iesniegtajos tehniskajos dokumentos bija minēts – norāde “teran” vīna “Hrvatska Istra” marķējumā ir atļauta tikai ar nosacījumu, ka nosaukums “teran” atrodas tajā pašā vizuālajā laukā kā nosaukums “Hrvatska Istra” un ir ar mazāka izmēra burtiem nekā pēdējais minētais. Ņemot vērā šādus pastāvošos marķēšanas nosacījumus, sajaukšanas iespēja starp vīnu “teran”, kas tika ražots Horvātijā pirms apstrīdētās regulas spēkā stāšanās dienas, un Slovēnijas vīnu ar ACVN homonīmu “Teran” šķiet neliela, it īpaši tāpēc, ka, runājot par vīniem, kuriem ir piemērojams kritizētais pārejas noteikums, proti, vīniem, kas ražoti laikā no 2013. gada jūlija līdz 2017. gada jūlijam, tā var skart tikai vīnus, saistībā ar kuriem tiek izmantots nosaukums “Hrvatska Istra”, kura marķējums nav pilnībā atbilstošs iepriekš minētajiem tehniskajiem dokumentiem.
- 191 Turklāt attiecībā uz 2016. gada 21. janvāra spriedumu *Viiniverla* (C-75/15, EU:C:2016:35) ir jānorāda, ka šis spriedums ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 110/2008 (2008. gada 15. janvāris) par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89 (OV 2008, L 39, 16. lpp.) 16. panta b) punkta interpretāciju. Papildus tam, ka minētā tiesību norma attiecas tikai uz šīs regulas 2. pantā definētajiem “stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem”, izslēdzot vīnus, atbilstoši šai tiesību normai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes ir aizsargātas pret jebkādu ļaunprātīgu izmantojumu, imitāciju vai asociāciju izraisīšanu ar tām un tajā nav paredzēta nekāda iespēja noteikt atkāpi marķēšanas jomā. Tātad minētais spriedums attiecas uz tādu tiesību normu un kontekstu, kas atšķiras no šajā lietā aplūkotajiem.
- 192 Slovēnijas Republika nevar arī atsaukties uz 2016. gada 21. janvāra spriedumu *Viiniverla* (C-75/15, EU:C:2016:35), lai pierādītu – tas, ka Horvātijas vīnu ražotāji izmanto vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran”, radīs sabiedrībai idejiskas asociācijas par preces izcelsmi, tādējādi ļaujot šiem ražotājiem netaisnīgi gūt labumu no Slovēnijas ACVN “Teran” reputācijas. Proti, pirmkārt, lietas dalībnieki nekādi nav apstrīdējuši to, ka Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai laikā šajā valstī bija pastāvējusi tiesiska marķēšanas prakse saistībā ar vārda “teran” norādīšanu, līdz ar to šī norāde nevar tikt uzskatīta par tādu, ar kuru “netaisnīgi” tiktu gūts labums no Slovēnijas ACVN “Teran” reputācijas. Otrkārt, pretēji situācijai lietā, kurā tika pasludināts 2016. gada 21. janvāra spriedums *Viiniverla* (C-75/15, EU:C:2016:35) un kurā nebija nevienas īpašas norādes, kas papildinātu attiecīgo dzērienu marķējumu, Komisija apstrīdētajā regulā ir ņēmusi vērā sajaukšanas iespēju, kas pastāv patērētājam, pieprasīdama, lai Horvātijas “teran” vīnu marķējumā būtu skaidri norādīts, ka vīna izcelsme ir Horvātijas Istras reģionā (ACVN “Hrvatska Istra”).
- 193 Turklāt attiecībā uz Slovēnijas Republikas argumentu saistībā ar Regulu Nr. 1166/2009 ir jākonstatē, pirmkārt, ka ar šo regulu nav paredzēts īstenot Regulas Nr. 1234/2007 118.j pantu (tagad – Regulas Nr. 1308/2013 100. pants). Gluži pretēji, tas ir balstīts uz šīs pašas regulas 113.d panta 2. punktu un 121. panta trešo un ceturto daļu, kas šajā lietā netiek aplūkoti.

- 194 Otrkārt, Slovēnijas Republika nav iesniegusi nevienu pierādījumu elementu, kas varētu pierādīt, ka apstākļi, kādos tika pieņemta Regula Nr. 1166/2009, bija līdzīgi šīs lietas apstākļiem. Gluži pretēji, no šīs regulas 2. apsvēruma izriet, ka lēmumu Itālijā likt lietot vārdu “glera” attiecīgās vīnogulāju šķirnes apzīmēšanai bija pieņēmušas pašas Itālijas iestādes. Komisija tikai pieņēma zināšanai šo lēmumu un attiecīgi grozīja Regulu Nr. 606/2009, lai izvairītos no atšķirībām starp Itālijas un Savienības tiesisko regulējumu. Savukārt šajā lietā Komisijai bija jāaskaņo valstu pretrunīgās intereses un jāpārbauda Horvātijā pastāvošā marķēšanas prakse.
- 195 Visbeidzot, Slovēnijas Republika nevar pamatoti apgalvot, ka, norādot viņa vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” saistībā ar Horvātijas Istras reģiona vīniem, Slovēnijas ACVN “Teran” tiktu atņemts jebkāds saturs, pat padarot to par sugas vārdu tik lielā mērā, ka tam tiktu liegta aizsardzība.
- 196 Protams, no Regulas Nr. 1308/2013 101. panta 1. punkta izriet, ka nosaukumam tiek atteikta aizsardzība kā ACVN, ja izrādās, ka tas Savienībā ir kļuvis par sugas vārdu. Tomēr šī tiesību norma attiecas uz nosacījumiem, kas ir piemērojami pieteikumam, kurā lūgts aizsargāt nosaukumu kā ACVN. Šīs regulas 103. pantā savukārt ir reglamentēts ACVN aizsardzības apjoms, tiklīdz tā ir piešķirta. Tādējādi no šīs tiesību normas 3. punkta izriet – ja ir atzīts, ka nosaukums atbilst nosacījumiem, lai iegūtu ACVN statusu Regulas Nr. 1308/2013 93. panta 1. punkta izpratnē, šis ACVN pēc tam vairs nevar zaudēt šādu statusu, pat ja tas Savienībā šķietami ir ieguvis sugas vārda raksturu.

c) Par nosaukuma “teran” sinonīma esamību un Komisijas rīcības nekonsekvenci

- 197 Kā ir norādījusi Slovēnijas Republika, no Horvātijas Republikas Komisijai adresētās 2013. gada 13. maija vēstules, kurā ietverts lūgums pārskatīt Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā ietverto sarakstu, pielikumiem izriet, ka viņa vīnogu šķirnes nosaukums “teran” Horvātijā var tikt apzīmēts arī ar sinonīmu “istrijanac”.
- 198 Tomēr, pieņemot apstrīdēto regulu, Komisija ņēma vērā marķēšanas praksi, kas pastāvēja Horvātijā brīdī, kad tā pievienojās Savienībai, kā tas ir noteikts Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā. Pēc lietas materiālu padziļinātas pārbaudes tā secināja, ka nosaukums “teran” šajā valstī tiek izmantots, lai apzīmētu viņa vīnogu šķirni, un ka šīs izmantošanas dēļ attiecībā uz šo šķirnes nosaukumu ir jāpiemēro atkāpe marķēšanas jomā.
- 199 No lietas materiāliem nekādi neizriet, ka Horvātijas Republika būtu izteikusi līdzīgu lūgumu attiecībā uz nosaukuma “istrijanac” izmantošanu. Lietas materiālos nav arī elementu, ar kuriem varētu pierādīt, ka nosaukums “istrijanac” Horvātijā marķēšanas jomā patiešām tika izmantots brīdī, kad tā pievienojās Savienībai, un līdz ar to – ka Komisijai tas bija jāņem vērā, pieņemot apstrīdēto regulu.
- 200 Protams, 2005. gada 12. maija spriedumā *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia un ERSA (C-347/03, EU:C:2005:285, 133. punkts)*, kas skar aizliegumu izmantot itāļu izcelsmes vīnogulāju šķirnes nosaukumus “Tocai friulano” un “Tocai italico” ungāru ģeogrāfiskās izcelsmes norādes “Tokaj” pastāvēšanas dēļ, Tiesa, attaisnojot attiecīgā aizlieguma samērīgumu, ir uzsvērusi, ka pastāv sinonīmi, ar kuriem var tikt aizstāti nosaukumi “Tocai friulano” un “Tocai italico”.
- 201 Tomēr tas, ka marķēšanas aizliegums ir atzīts par samērīgu sinonīmu esamības dēļ, nenozīmē, ka apstrīdētā regula, kuras mērķis, gluži pretēji, ir atļaut izmantot viņa vīnogu šķirnes nosaukumu marķēšanas jomā, pamatojoties uz tiesību aktos paredzētu pilnvarojumu šajā nolūkā (Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrā daļa), ir nesamērīga, jo pastāv šī šķirnes nosaukuma sinonīmi. Proti, apstrīdētās regulas samērīgums vai nesamērīgums ir jāvērtē, ievērojot šajā gadījumā sasniedzamo mērķi, proti, ņemt vērā marķēšanas praksi, kas pastāvēja Horvātijā tās pievienošanās Savienībai brīdī, un divu valstu pretrunīgo interešu saskaņošanu. Atļaujot izmantot viņa vīnogu šķirnes nosaukumu “teran”, ja tiek ievēroti īpaši marķēšanas nosacījumi, Komisija nav acīmredzami pārsniegusi šāda mērķa sasniegšanai nepieciešamo.

- 202 Runājot par nesamērīgajām ekonomiskajām sekām, ko apstrīdētā regula varētu radīt Slovēnijas vīnu ražotājiem, šis arguments, kā ir norādījusi Komisija, ir balstīts uz Slovēnijas Republikas pieņēmumu, ka patērētāji tiks maldināti par Horvātijas vīna, kas ražots no vīna vīnogu šķirnes “teran”, patieso izcelsmi un izvēlēsies iegādāties šo Horvātijas vīnu, kas esot daudz pieejamāks un lētāks nekā Slovēnijas vīns, kurš apzīmēts ar ACVN “Teran”.
- 203 Kā izriet no šī sprieduma 188. punkta, Komisija ir ņēmusi vērā risku, ka patērētāji tiks maldināti par attiecīgo vīnu izcelsmi, un ir paredzējusi īpašus marķēšanas nosacījumus, kas ir pietiekami, lai izvairītos no šādas maldināšanas.
- 204 Katrā ziņā no lietas materiāliem nekādi neizriet, ka Slovēnijas Republikas izvirzītās katastrofiskās prognozes patiešām piepildīsies. Šajā ziņā tas, ka Horvātijas Republikai ir daudz augstāks “teran” vīna ražošanas potenciāls nekā Slovēnijas Republikai, nekādi nenozīmē, ka Horvātijas Istras reģiona vīna ražotāji atteiksies no atsevišķu vīnogulāju šķirņu audzēšanas par labu vīna vīnogu šķirnei “teran” vai dos priekšroku šīs šķirnes, nevis kādas citas šķirnes audzēšanai. Slovēnijas Republikas minētie skaitļi par ražošanu un kultivētajām platībām, protams, pierāda “Teran” vīna ražošanas nozīmīgumu šajā valstī (88 procentiem Slovēnijas “Teran” vīna ražotāju ACVN “Teran” veido vairāk nekā pusi no produkcijas), bet nepierāda, ka atļauja marķēt Horvātijas vīnu ar norādi “teran” radītu tik būtiskus zaudējumus Slovēnijas ražotājiem.
- 205 Attiecībā uz Slovēnijas Republikas argumentu par Komisijas rīcības nekoncekvenci, kura esot atšķirīgi attiekusies pret līdzīgām situācijām, ir jāatgādina, ka vispārējais vienlīdzīgas attieksmes princips, kas ir viens no Savienības tiesību pamatprincipiem, prasa, lai līdzīgas situācijas netiktu aplūkotas atšķirīgi un atšķirīgas situācijas netiktu aplūkotas vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota (spriedums, 2014. gada 13. februāris, Ungārija/Komisija, C-31/13 P, EU:C:2014:70, 73. punkts). Tādējādi, lai konstatētu šī principa pārkāpumu, vispirms ir jāpārbauda, vai šajā lietā norādītās situācijas ir līdzīgas.
- 206 Šajā ziņā no Horvātijas Republikas 2013. gada 13. maija vēstules par Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā ietvertā saraksta grozīšanu izriet, ka šī valsts ir lūgusi Komisiju iekļaut šajā sarakstā nosaukumus “barbera”, “montepulciano” un “portugizac” un ka, neraugoties uz to, Īstenošanas regulā Nr. 753/2013 netika piešķirta nekāda atkāpe no marķēšanas prasībām saistībā ar šo šķirņu nosaukumiem.
- 207 Tomēr ar šo elementu vien nepietiek, lai pierādītu, ka attiecībā uz visiem šā sprieduma 206. punktā minētajiem nosaukumiem ir pastāvējusi tāda marķēšanas prakse, kas ir salīdzināma ar “teran” marķēšanas praksi Horvātijā tās pievienošanās Savienībai brīdī. Lietas materiālos nav nekādu pierādījumu elementu šajā ziņā. Tādējādi, tā kā Slovēnijas Republika nav pierādījusi līdzīgu situāciju esamību, tā nevar pārņemt Komisijai, ka tā šajā gadījumā nav ievērojusi vienlīdzīgas attieksmes principu, nedz arī to, ka tā šajā ziņā būtu rīkojusies nekoncekventi.

d) Par termiņu pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas

- 208 Attiecībā uz apgalvoto apstrīdētās regulas pieņemšanas termiņa nesamērīgo raksturu ir jākonstatē, ka Slovēnijas Republika būtībā ir norādījusi to pašu argumentu, kas ir izvirzīts otrajā pamatā un kas attiecas uz to, ka Komisija esot prettiesiski novilcinājusi savu pilnvaru izmantošanu.
- 209 Iepriekš 112.–118. punktā izklāstīto iemeslu dēļ un ņemot vērā lietas materiālu sensitīvo raksturu, Komisijai nevar pārņemt to, ka tai bija nepieciešami gandrīz četri gadi, lai izskatītu “teran” lietas materiālus, nedz arī to, ka tā bija veicinājusi sarunu ceļā rasta risinājuma starp pusēm panākšanu.

210 No visa iepriekš minētā izriet – Slovēnijas Republika nekādi nav pierādījusi, ka Komisija būtu acīmredzami nesamērīgi aizskārusi Slovēnijas vīna, kas apzīmēts ar ACVN “Teran”, ražotāju tiesības uz īpašumu. Līdz ar to trešais pamats ir jānoraida. Šis secinājums tomēr neskar to Slovēnijas Republikas argumentu izvērtēšanu, kas minēti iepriekš 168. punktā un kas attiecas uz septīto pamatu un tiks izvērtēti šajā kontekstā.

D. Par ceturto pamatu – Horvātijas Republikas Pievienošanās akta 41. panta pārkāpumu

211 Slovēnijas Republika uzsver, ka saskaņā ar Akta par Horvātijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumā par Eiropas Savienību, Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā (OV 2012, L 112, 21. lpp.; turpmāk tekstā – “Horvātijas Republikas Pievienošanās akts”) 41. pantu iespējamās pārejas posma pasākumus kopējās lauksaimniecības politikas jomā, lai veicinātu Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai, var pieņemt trīs gadus no pievienošanās dienas un tos piemēro tikai minētajā laikposmā.

212 Slovēnijas Republika uzskata, ka apstrīdētās regulas 2. pantā paredzētais pārejas pasākums daļā, kurā tas ļauj realizēt pirms Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai 2013. gada 1. jūlijā saražotā Horvātijas vīna krājumus, pat ja tie neatbilst šīs pašas regulas 1. pantā noteiktajiem jaunajiem marķēšanas nosacījumiem, esot piemērojams laikposmā, kas ir ilgāks par Pievienošanās akta 41. pantā paredzētajiem trim gadiem sakarā ar šīs regulas gandrīz četrus gadus ilgo atpakaļejošo spēku. Tādējādi Komisija vairāk nekā trīs gadus pēc minētās pievienošanās attiecībā uz šo vīnu esot paredzējusi jaunu pārejas periodu, kas ir pretrunā Horvātijas Republikas Pievienošanās akta 41. pantam.

213 Komisija apstrīd Slovēnijas Republikas argumentus.

214 Šajā gadījumā Horvātijas Republikas Pievienošanās akta 41. pants ir jālasa kopā ar šī pievienošanās akta 2. panta pirmo daļu. Šajā pēdējā minētajā tiesību normā ir paredzēts, ka Līgumi un tiesību akti, ko iestādes pieņēmušas pirms pievienošanās, no pievienošanās dienas ir saistoši Horvātijas Republikai un ir piemērojami šajā valstī atbilstīgi minētajos Līgumos un attiecīgajā pievienošanās aktā paredzētajiem nosacījumiem. No tā izriet, ka kopš Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai 2013. gada 1. jūlijā uz to principā bija attiecināmas visas vīna nozares produktu marķēšanas jomā piemērojamās tiesību normas, tostarp marķēšanas aizliegums, kas noteikts Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punktā (tagad – Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkts), kā arī iespēja atkāpties no šī aizlieguma, kas paredzēta Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktā.

215 Tieši šajā kontekstā Horvātijas Republikas Pievienošanās akta 41. pantā ir atļauts pieņemt pārejas posma noteikumus kopējās lauksaimniecības politikas jomā, lai veicinātu šīs valsts pāreju no tajā iepriekš pastāvošās sistēmas uz Savienības sistēmu. Minētie pārejas posma pasākumi tāpat ir tādi pasākumi, kuru mērķis ir uz noteiktu laiku atkāpties no Savienības tiesību aktiem, kas bija spēkā 2013. gada 1. jūlijā un kas, nepastāvot šiem noteikumiem, šajā datumā nekavējoties būtu bijuši piemērojami Horvātijas Republikai.

216 Apstrīdētās regulas 2. pantā ietvertais pārejas pasākums tomēr neietilpst šī sprieduma 214. un 215. punktā noteiktajā satvarā. Šīs tiesību normas mērķis ir nevis atkāpties no tiesiskā regulējuma, kas bija spēkā brīdī, kad Horvātijas Republika pievienojās Savienībai, bet gan no jaunām prasībām marķēšanas jomā, kas paredzētas regulā, kuru Komisija ir pieņēmusi pēc šīs pievienošanās, pamatojoties uz Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrajā daļā, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktu, tieši piešķirto pilnvarojumu.

217 Līdz ar to ceturtais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

E. Par piekto pamatu – Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas pārkāpumu, ņemot vērā nozīmi, kāda šai tiesību normai ir piešķirta ar Savienības tiesību pamatprincipiem, kā arī Hartas 17. pantu un ECPAK 1. protokola 1. pantu, un par sesto pamatu – LES 13. panta 2. punkta un LESD 290. panta pārkāpumu

- 218 Piektā pamata pamatojumam Slovēnijas Republika apgalvo, ka Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrā daļa ir jāinterpretē šauri, ievērojot Savienības tiesību pamatprincipus, it īpaši tiesiskās drošības, iegūto tiesību ievērošanas, tiesiskās palāvības aizsardzības un samērīguma principus, kā arī Hartas 17. pantu un ECPAK 1. protokola 1. pantu. Pieņemot apstrīdēto regulu, kurā šie principi neesot ievēroti, Komisija esot pārsniegusi minētās regulas 100. panta 3. punkta otrajā daļā paredzētā pilnvarojuma robežas.
- 219 Sestajā pamatā Slovēnijas Republika arī apgalvo, ka Komisija ir pārsniegusi savas pilnvaras, aizskarot pašu Regulas Nr. 1308/2013 būtību, kuras galvenais mērķis ir ražotāju un patērētāju likumīgo interešu aizsardzība pret maldināšanu un iekšējā tirgus pareiza darbība. Tādējādi tā esot pārkāpusi LES 13. pantu un LESD 290. pantu.
- 220 Komisija apstrīd Slovēnijas Republikas argumentus un atsaucas uz atbildēm, ko tā ir sniegusi pirmajos trijos pamatos.
- 221 Šajā lietā ir jākonstatē, ka Slovēnijas Republikas argumenti par tiesiskās drošības, iegūto tiesību aizsardzības, tiesiskās palāvības aizsardzības, kā arī samērīguma principu ievērošanu jau ir aplūkoti saistībā ar otro pamatu šī sprieduma 95.–161. punktā un jau ir atzīti par nepamatotiem. Līdz ar to, tā kā piektais pamats sakrīt ar otro pamatu, tas ir jānoraida to pašu iemeslu dēļ kā otrais pamats.
- 222 Attiecībā uz argumentiem par Hartas 17. panta un ECPAK 1. protokola 1. panta pārkāpumu ir jākonstatē, ka tie attiecas uz patērētāju aizsardzību pret maldināšanu, pilnīgu homonīmiju starp Slovēnijas ACVN “Teran” un Horvātijas vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” un sinonīma “istrijanac” esību šīs vīna vīnogu šķirnes apzīmēšanai. Tomēr arī šie argumenti ir pārbaudīti saistībā ar trešo pamatu šī sprieduma 185.–210. punktā. Tā kā piektais pamats sakrīt ar trešo pamatu, tas ir jānoraida kā nepamatots to pašu iemeslu dēļ.
- 223 Tāpat, ņemot vērā, ka argumenti, kas ir izvirzīti sestajā pamatā, lai pamatotu LES 13. panta un LESD 290. panta pārkāpumu, būtībā sakrīt ar piektajā pamatā izvirzītajiem argumentiem, tie arī ir jānoraida to pašu iemeslu dēļ.
- 224 Līdz ar to piektais un sestais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

F. Par septīto pamatu – Horvātijas Republikas lūguma iekļaut vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā pirms tās pievienošanās Savienībai neesamību un Slovēnijas Republikas neinformēšanu par šādu lūgumu pievienošanās sarunās

- 225 Slovēnijas Republika apgalvo, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktu Horvātijas Republikai pirms tās pievienošanās Savienībai esot bijis jālūdz iekļaut vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā ietvertajā sarakstā, ko tā neesot izdarījusi. Turklāt saskaņā ar LES 4. pantā paredzēto lojālas sadarbības principu Komisijai esot bijis jāinformē Slovēnijas Republika par šādu lūgumu, pieņemot, ka tas ir ticis izteikts. Ņemot vērā to, ka šāds jautājums noteikti ir risināms sarunās par valsts pievienošanos Savienībai, Slovēnijas Republikai esot bijis jābūt izvēlei pieņemt vai noraidīt šādu iekļaušanu, kā tas tostarp izrietot no LES 49. panta otrās daļas.
- 226 Komisija, kuru atbalsta Horvātijas Republika, apstrīd Slovēnijas Republikas argumentus.

- 227 Pirmkārt, attiecībā uz apgalvoto Horvātijas Republikas pienākumu iesniegt lūgumu par vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “teran” iekļaušanu sarakstā, kas ietverts Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā (agrāk – Regulas Nr. 753/2002 II pielikums), pirms tās pievienošanās Savienībai ir jākonstatē, ka 2008. gada sarunu nostājas III.b.3. nodaļā par “īpašiem kultūraugiem, vīniem un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem” Horvātijas Republika ir skaidri norādījusi, ka tā vēlas iekļaut savu atzīto vīnogu šķirņu valsts līmeņa sarakstu pastāvošajā Regulas Nr. 753/2002 II pielikumā ietvertajā to vīnogu šķirņu vai to sinonīmu sarakstā, kas satur ģeogrāfiskās izcelsmes norādi un kas drīkst būt norādītas vīnu marķējumā.
- 228 Protams, šis lūgums pēc tam tika atsaukts Horvātijas Republikas 2011. gada 28. septembra sarunu nostājas papildinājumā. Tomēr šī atsauksana nepārprotami bija balstīta uz pieņēmumu, ka to šķirņu nosaukumu saraksts, kuri var būt norādīti vīnu marķējumā, tādējādi tiks sagatavots nevis pievienošanās sarunu laikā, bet gan vēlāk, pamatojoties uz Regulas Nr. 607/2009 62. pantu.
- 229 Turklāt ir jānorāda, ka tikai 2011. gada 6. decembrī, iesniedzot Regulas Nr. 1234/2007 118.c pantā paredzētos tehniskos dokumentus par nosaukumu “Teran”, Slovēnijas Republika pirmo reizi norādīja Komisijai, ka nosaukums “Teran”, aplūkojot to atsevišķi, ir aizsargājams kā ACVN. Taču šajā datumā jau bija pieņemts Eiropas Savienības Padomes 2011. gada 5. decembra lēmums par Horvātijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai (OV 2012, L 112, 6. lpp.), kuram bija pievienots Horvātijas Republikas Pievienošanās akts.
- 230 Šajā kontekstā vienā no trim Komisijai 2013. gada 13. maijā nosūtītajām vēstulēm, kas konkrēti skar Slovēnijas ACVN “Teran” jautājumu, Horvātijas Republika lūdza Komisiju rast atbilstošu risinājumu, lai ļautu tās vīna ražotājiem turpināt izmantot vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” to vīnu marķējumā. Lai gan tas nebija tiešs lūgums iekļaut vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktā paredzētajā sarakstā, tomēr Horvātijas Republika acīmredzami ir lūgusi Komisiju iesaistīties, lai rastu risinājumu attiecībā uz iespēju izmantot nosaukumu “teran” tās vīnu marķējumā.
- 231 Katrā ziņā no Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas formulējuma, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktu, nekādi neizriet, ka Horvātijas Republikai bija jāiesniedz lūgums par atkāpi saistībā ar vīna vīnogu šķirni “teran” sarunās par pievienošanās Savienībai.
- 232 Gluži pretēji, no Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas izriet, ka atbilstoši šai tiesību normai lēmumu piešķirt atkāpi marķēšanas jomā dalībvalsts vīna vīnogu šķirnes nosaukumam pieņem vienīgi Komisija, īstenojot deleģētās pilnvaras. Tādējādi šāda atkāpe ir balstīta nevis uz nolīgumu starp dalībvalstīm pirms pievienošanās Savienībai, bet gan uz tiešu pilnvarojumu, ko likumdevējs ir piešķīris Komisijai un kas pastāvēja jau Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai brīdī (skat. Regulas Nr. 1234/2007 118.j panta 3. punktu).
- 233 Citiem vārdiem sakot, lēmums iekļaut vīna vīnogu šķirnes nosaukumu Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā ietvertajā sarakstā pats par sevi nav saistīts ar valsts “uzņemšanas nosacījumiem un šādas uzņemšanas izraisītajām korekcijām Līgumos, kuri ir Savienības izveides pamatā” (LES 49. panta otrā daļa), bet ir tikai tādas regulas ieviešana, kura ir daļa no Savienības *acquis*, kam ir pievienojusies jauna valsts.
- 234 Otrkārt, attiecībā uz to, ka Slovēnijas Republika neesot tikusi informēta par Horvātijas Republikas lūgumu iekļaut vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā ietvertajā sarakstā pirms tās pievienošanās Savienībai, un no tā izrietošā lojālas sadarbības pienākuma pārkāpumu ir jāatgādina, ka šis LES 4. panta 3. punkta pirmajā daļā nostiprinātais lojālas sadarbības princips paredz dalībvalstīm pienākumu veikt visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu Savienības tiesību piemērojamību un efektivitāti, un Savienības iestādēm nosaka savstarpēju pienākumu respektēt

dalībvalstis un palīdzēt tām, veicot no Līgumiem izrietošos uzdevumus (skat. spriedumu, 2018. gada 1. marts, Polija/Komisija, T-402/15, EU:T:2018:107, 53. punkts (nav publicēts) un tajā minētā judikatūra).

- 235 Šajā ziņā pietiek atgādināt, ka jautājums par atļauju norādīt vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” uz Horvātijas vīnu pudelēm pievienošanās sarunās netika izskatīts. Gluži pretēji, tas, pamatojoties uz tiesību aktos šim nolūkam paredzēto pilnvarojumu Komisijai, tika atrisināts citā šo sarunu kontekstā – pēc Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai –, par kuru Slovēnijas Republikai bija zināms un kurā tā bija informēta un bija tieši iesaistīta, kā tas izriet no šī sprieduma 112. un 113. punkta. Līdz ar to Komisijai nevar pārnest, ka tā pievienošanās sarunās nav izpildījusi savu pienākumu respektēt un sniegt palīdzību Slovēnijas Republikai.
- 236 Turklāt no Slovēnijas lauksaimniecības ministra 2014. gada 11. novembra vēstules, kas tika nosūtīta par lauksaimniecību un lauku attīstību atbildīgajam Komisijas loceklim, skaidri izriet, ka Slovēnijas Republika tika informēta par Horvātijas Republikas lūgumu pēc tās pievienošanās Savienībai un ka tai bija iespēja iesniegt Komisijai savus apsvērumus par “teran” jautājumu ar to noturētās divpusējās sanāksmes laikā. Turklāt, kā pareizi norādīts apstrīdētās regulas 3., 4. un 5. apsvērumā, ar Slovēnijas Republiku pēc tam vairākkārt bija notikušas konsultācijas par “teran” jautājumu, lai varētu rast kompromisa risinājumu ar Horvātijas Republiku.
- 237 Treškārt, ņemot vērā, ka atkāpi marķēšanas jomā attiecībā uz vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Komisija piešķir, pamatojoties uz tiesību aktos paredzētu pilnvarojumu, kas nav saistīts ar pievienošanās sarunām, Slovēnijas Republikas arguments, ka pievienošanās sarunās bija nepieciešama tās piekrišana, lai varētu piešķirt šādu atkāpi, arī nav pamatots.
- 238 Turklāt no Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas nekādi neizriet nepieciešamība saņemt iepriekšēju dalībvalstu piekrišanu, lai varētu noteikt atkāpi. Ja šo tiesību normu interpretētu citādi, katrai no šīm valstīm tiktu piešķirtas veto tiesības un tādējādi tiktu atņemta jēga pilnvaru deleģējumam, kas ar šo tiesību normu piešķirts Komisijai.
- 239 Līdz ar to septītais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

G. Par astoto pamatu – Iestāžu nolīguma V.28. punkta un Kopējās vienošanās II.7. punkta pārkāpumu, kā arī institucionālā līdzsvara principa pārkāpumu

- 240 Slovēnijas Republika norāda, ka deleģētās regulas projektā, kas tika prezentēts ekspertu grupas attiecībā uz vīnu *GREX WINE* sanāksmē 2017. gada 24. janvārī, Komisija bija paredzējusi atļaut Horvātijas vīnu ražotājiem norādīt nosaukumu “teran” uz to pudelēm, ja tiek ievēroti konkrēti marķēšanas nosacījumi. Tomēr apstrīdētās regulas galīgi pieņemtajā redakcijā bija paredzēts pārejas periods arī to Horvātijas vīnu krājumu tirdzniecībai, kas neatbilst jaunajiem marķēšanas nosacījumiem. Runa esot par būtisku grozījumu salīdzinājumā ar deleģētās regulas projektu, par kuru ekspertiem un dalībvalstīm neesot bijis iespējas izteikties.
- 241 Līdz ar to Komisija neesot izpildījusi saistības, kas ietvertas Iestāžu nolīguma V.28. punktā un šim nolīgumam pievienotajā Kopējā vienošanās. Tā esot pārkāpusi arī institucionālā līdzsvara principu.
- 242 Komisija apstrīd Slovēnijas Republikas argumentus.
- 243 Šajā gadījumā Slovēnijas Republikas argumentācija balstās uz pieņēmumu, ka apstrīdētās regulas 2. pantā paredzētā pārejas noteikuma pievienošana ir būtisks grozījums regulas projektā, kas 2017. gada 24. janvārī tika apspriests ekspertu grupā attiecībā uz vīnu *GREX WINE*, Kopējās vienošanās II.7. punkta izpratnē.

- 244 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Iestāžu nolīguma V.28. punkta pirmo daļu Komisija apņemas pirms deleģēto aktu pieņemšanas apkopot visas nepieciešamās zināšanas, it īpaši – konsultējoties ar dalībvalstu ekspertiem un veicot publiskas konsultācijas. Turklāt Kopējās vienošanās II.7. punktā ir noteikts – “ja deleģēta akta projekta būtība jebkādā veidā tiek grozīta, Komisija dod dalībvalstu ekspertiem iespēju vajadzības gadījumā rakstveidā reaģēt uz deleģētā akta projekta grozīto redakciju”.
- 245 No abu iepriekš 244. punktā minēto noteikumu kopīgas interpretācijas izriet, ka Komisija ir apņēmusies pirms deleģētā akta pieņemšanas apkopot visas nepieciešamās zināšanas, kas it īpaši nozīmē apspriešanos ar dalībvalstu ekspertiem par visiem būtiskajiem teksta aspektiem pirms tā pieņemšanas.
- 246 Attiecībā uz deleģētās regulas projektu, kas 2017. gada 24. janvārī tika apspriests ekspertu grupas attiecībā uz vīnu *GREX WINE* sanāsmē, ir taisnība, ka šajā tekstā nebija ietverts tāds pārejas noteikums kā apstrīdētās regulas 2. pantā galu galā ietvertais. Tāpat nav apstrīdēts, ka apstrīdētās regulas galīgā redakcija šajā ekspertu grupā netika apspriesta.
- 247 Tomēr ir jāatgādina, ka apstrīdētās regulas mērķis, kā norādīts tās 5. apsvērumā, ir ņemt vērā marķēšanas praksi, kas Horvātijā pastāvēja brīdī, kad tā pievienojās Savienībai, un izņēmuma kārtā atļaut izmantot nosaukumu “*teran*” Horvātijas vīnu marķējumā, ievērojot konkrētus nosacījumus. Šajā ziņā Komisija ir pienācīgi ievērojusi Iestāžu nolīguma V.28. punkta pirmajā daļā paredzētās saistības, jo nav ticis apstrīdēts, ka tā patiešām ir apkopojusi nepieciešamās zināšanas, tostarp ekspertu atzinumus šī punkta izpratnē, lai novērtētu šo marķēšanas praksi.
- 248 Šajā kontekstā apstrīdētās regulas 2. pantā ietvertais pārejas noteikums nemaina nedz piešķirto atkāpi, nedz apstākļus, kādos tā var tikt piemērota. Šajā tiesību normā ir vienīgi paredzēts pārejas noteikums, kas attiecas tikai uz vīniem ar ACVN “Hrvatska Istra”, kuri ražoti pirms apstrīdētās regulas stāšanās spēkā, lai pašā šajā regulā Horvātijas ražotājiem ar atpakaļejošu spēku netiktu noteikti jauni marķēšanas pienākumi attiecībā uz šiem vīniem. Šajā ziņā Komisija, kas rīkojās, pamatojoties uz pilnvaru deleģējumu LESD 290. panta izpratnē, ir izmantojusi rīcības brīvību, ko ietver šāds deleģējums, likumdevēja noteiktajās robežās. Precīzāk, tā ir rīkojusies saskaņā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punktu, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punktu, ar kuru Komisijai ir piešķirta plaša rīcības brīvība, paredzot atkāpes marķēšanas jomā. Tādējādi tāda pārejas noteikuma kā 2. pants iekļaušana apstrīdētajā regulā bija raksturīga Komisijas pilnvarām.
- 249 Katrā ziņā, pat ja būtu jāatzīst, ka Komisija nav ievērojusi Iestāžu nolīguma V.28. punkta pirmajā daļā, lasot to kopsakarā ar Kopējās vienošanās II.7. punktu, paredzēto pienākumu, Slovēnijas Republika nav pierādījusi, kā šāda apspriešanās būtu varējusi grozīt apstrīdētās regulas saturu. Gluži pretēji, ir jākonstatē, ka apstrīdētās regulas 2. pantā paredzētais pārejas pasākums bija nepieciešams, ņemot vērā tiesiskās drošības principu, kas atgādināts iepriekš 99. punktā. Pieņemot šo tiesību normu, Komisija pārliecinājās, ka pašā apstrīdētajā regulā Horvātijas vīnu ražotājiem ar atpakaļejošu spēku nav noteikti jauni marķēšanas pienākumi.
- 250 Tādējādi Slovēnijas Republikas argumentiem par Iestāžu nolīguma V.28. punkta un Kopējās vienošanās II.7. punkta pārkāpumu nevar piekrist.
- 251 Slovēnijas Republikas arguments par institucionālā līdzsvara principu ir jānoraida to pašu iemeslu dēļ, kas minēti iepriekš 247.–251. punktā.
- 252 No iepriekš minētā izriet, ka astotais pamats ir jānoraida kā nepamatots.
- 253 Līdz ar to, tā kā visi pamati ir noraidīti kā nepamatoti, prasība ir jānoraida.

V. Par tiesāšanās izdevumiem

- ²⁵⁴ Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā Slovēnijas Republikai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.
- ²⁵⁵ Saskaņā ar Reglamenta 138. panta 1. punktu dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Tādējādi Horvātijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

- 1) **Prasību noraidīt.**
- 2) **Slovēnijas Republika sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.**
- 3) **Horvātijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

Kanninen

Szwarcz

Madise

Iliopoulos

Reine

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2020. gada 9. septembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

I.	Atbilstošās tiesību normas	2
A.	Vispārīgie noteikumi par cilmes vietas nosaukumu aizsardzību vīna nozarē	2
1.	Par Regulu Nr. 479/2008 un Regulu Nr. 1234/2007	2
2.	Par Regulu Nr. 1308/2013	2
B.	Noteikumi par tāda vīna vīnogu šķirnes nosaukuma izmantošanu, kas satur vīna marķēšanai paredzētu ACVN vai sastāv no tā	3
1.	Par Regulu Nr. 753/2002	3
2.	Par Regulām Nr. 479/2008, Nr. 1234/2007 un Nr. 1308/2013	3
3.	Par Regulu Nr. 607/2009	4
C.	Pēc Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai pieņemtie noteikumi marķēšanas jomā	5
1.	Par Īstenošanas regulu Nr. 753/2013	5
2.	Par apstrīdēto regulu	5
II.	Tiesvedības priekšvēsture	7
A.	Par Slovēnijas Republikas pievienošanās Savienībai un aizsargāto cilmes vietas nosaukumu “Teran”	7
B.	Par vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Horvātijā	8
C.	Par apstrīdētās regulas pieņemšanas procesu	8
III.	Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	9
IV.	Juridiskais pamatojums	10
A.	Par pirmo pamatu – Regulas Nr. 1308/2013 232. panta, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 100. panta 3. punkta otro daļu, pārkāpumu	11
1.	Par Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 232. pantu, pārkāpumu	11
2.	Par Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otro daļu un 232. pantu, neievērošanu	13
B.	Par otro pamatu – tiesiskās drošības, iegūto tiesību ievērošanas, tiesiskās paļāvības aizsardzības un samērīguma principu pārkāpumu	14
1.	Par tiesiskās drošības, iegūto tiesību ievērošanas un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu pārkāpumu, kā arī būtībā par Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta pārkāpumu	15
a)	Par iebildumu saistībā ar Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta un Regulas Nr. 607/2009 62. panta 3. punkta pārkāpumu	16

b) Par iebildumu, ka Komisija esot pārmērīgi novilcinājusi savu pilnvaru izmantošanu	17
c) Par iebildumu saistībā ar apstrīdētās regulas atpakaļejošā spēka nelikumīgo apjomu	18
1) Par apstrīdētās regulas mērķi	18
2) Par Slovēnijas vīnu ražotāju tiesiskās paļāvības ievērošanu	19
d) Par iebildumu saistībā ar kaitējumu Slovēnijā veiktajām pārbaudes procedūrām pret personām, kas atbildīgas par pārkāpumiem saistībā ar ACVN “Teran”	22
e) Par iebildumu saistībā ar iegūto tiesību neievērošanu	22
2. Par samērīguma principa pārkāpumu	22
C. Par trešo pamatu – Hartas 17. panta un ECPAK 1. protokola 1. panta pārkāpumu.....	23
1. Principu izklāsts	24
2. Piemērošana konkrētajā gadījumā.....	25
a) Par esošo interešu līdzvērtības neesamību	26
b) Par vīna vīnogu šķirnes nosaukuma “teran” un ACVN “Teran” homonīmiju.....	26
c) Par nosaukuma “teran” sinonīma esamību un Komisijas rīcības nekoncekvenci	28
d) Par termiņu pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas	29
D. Par ceturto pamatu – Horvātijas Republikas Pievienošanās akta 41. panta pārkāpumu	30
E. Par piekto pamatu – Regulas Nr. 1308/2013 100. panta 3. punkta otrās daļas pārkāpumu, ņemot vērā nozīmi, kāda šai tiesību normai ir piešķirta ar Savienības tiesību pamatprincipiem, kā arī Hartas 17. pantu un ECPAK 1. protokola 1. pantu, un par sesto pamatu – LES 13. panta 2. punkta un LESD 290. panta pārkāpumu	31
F. Par septīto pamatu – Horvātijas Republikas lūguma iekļaut vīna vīnogu šķirnes nosaukumu “teran” Regulas Nr. 607/2009 XV pielikuma A daļā pirms tās pievienošanās Savienībai neesamību un Slovēnijas Republikas neinformēšanu par šādu lūgumu pievienošanās sarunās	31
G. Par astoto pamatu – Iestāžu nolīguma V.28. punkta un Kopējās vienošanās II.7. punkta pārkāpumu, kā arī institucionālā līdzsvara principa pārkāpumu	33
V. Par tiesāšanās izdevumiem.....	35